

KÖZÉRDEK

TOLNAVÁRMEGYE TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS GAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.
AZ ORSZÁGOS M. KIR. SELYEMTENYÉSZTÉSI FELÜGYELŐSÉG HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden szombaton.

Kiadóhivatal: Báter-nyomda, Kaszinó-Bazár épület.

Az előfizetési pénzek és hirdetések ide küldendők.
HIRDETÉSEK
legjutányosabb számításal, díjszabás szerint.

Felolós szerkesztő:

BODNÁR ISTVÁN.

Belmunkatársak:

JANOSITS KÁROLY. KOVÁCH ALADÁR.

Kiadja Báter János nyomdája Szekszárdon.

Szerkesztőség: Széchenyi-utca 1085. szám.

Ide küldendők a lapot érdeklő összes közlemények.

ELŐFIZETÉS:

egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.
NÉPTANÍTÓKNAK,
ha az előfizetést egész évre előre beküldik: 5 kor.

A boritaladó.

A szőlősgazdák tönkretelésére nem a legutolsó eszköz volt a boritaladó sem. Az 1850 szeptember hó 20-án kiadott nyiltparancs óta, mely a 2000 lakoson felüli községekre boradót hozott be, sokat kísérleteztek a bor, általában a borfogyasztás megadóztatása érdekében, s az addig szokásos adó-nemeket az 1892. évi XV. t-cz. *boritaladó* czimen egyesítette. Boritaladót fizetni tartoznak a szőlősgazdák, borral nagyban kereskedők, vendéglősök, korcsmárosok, szóval mindazok, akik 56 liternél kisebb mennyiségben adnak el bort s mindenki, a ki azt, a beszédesi körbe akár saját szükségére, akár eladás céljából behozza. Bor és a mesterséges bor után, specialiter Szekszárdon — vagyis 10—20000 lakosu városban hektoliterenkint 5 frt 69 kr., más kisebb helyeken 4 frt 35 kr. a boritaladó. S maguk a termelők a házi szükségletre szánt bormennyiség után a régi borfogyasztási adót fizetik, nálunk 2 frt 69 — kisebb helyeken 1 frt 35 krt.

S ezt a tulmagas összeget csodálatoskép nem a fogyasztó, de a termelő közönség fizeti meg, mert amikor

ezt az adót behozták, a bor beszerzési ára ennyivel nem hogy emelkedett volna, de olcsóbb lett, vagyis a borvásárlók már ennek az adónak beszámításával csinálták meg a borárakat. Hozzá jött ehhez a fillokszera csapás. Mig az olasz bor be nem özlött, felszökött ugyan a hazai bortermés ára, de a közönség kezdett a söriváshoz szokni s mert az olasz borból jóformán csak a silányabb minőség került itt forgalomba s magyar természet azt be, nem igen vette, meg is maradt a sörfogyasztás mellett.

Sörgyárosaink persze markukba nevettek, hogyan konkurráljon velük a szegény termelő, mikor ők is csak 5 frtot fizetnek egy hektó sör után s nem kell vesződniük fillokszerával, portalissal, rupestris monticolával, nap-számos sztrájjkkal stb. Így ment tönkre bortermelésünk, de ennek folytán érlelődött meg az az eszme is, hogy a magyar szőlőbirtokosokat meg kell menteni a végpusztulástól s a sörivő Magyarországot visszacsinálni borfogyasztó Magyarországgá.

Ki igya a mi borunkat, ha mi, a *természetes* fogyasztók árpaléval oltjuk szomjunkat?! A külföldet is csak boraink jóságával és olcsóságával szok-

tathatjuk vissza. Nincs más mód, mint olcsó belföldi vasuttarifával kivitelképessé tenni a bort s a belföldi fogyasztást a sör konkurrencziájának csappantásával emelni.

Darányi miniszter már meg is ígért annyit, hogy a boritaladót mérsékelni fogja. De ez nem elég. El kell törülni az egész boritaladót, s az így mutatkozó hiányt legalább részben a sörön bevasalni. Sem az árpa nem lett drágább, sem a komló, sem a sör jelentékenyebben olcsóbb, tehát a közönség semmit sem nyert, de sörgyárosaink millionerek lettek. Engedjenek tehát busás jövedelmükből, hogy a szegény szőlősgazda is élhessen.

A boritaladó elleni mozgalom, amint lapunk zártakor értesültünk, a szekszárdi termelők között is megindult. Legközelebb értekezletet tartanak s *Szabó Károly* képviselő útján feliratot nyújtanak be az országgyűléshez, hogy a szőlősgazdák kezéből kivert kenyeret, ha legalább részben is, adja vissza.

Adja az ég, hogy a mozgalomnak sikere legyen, mert ha nem lesz, még szomorubb jövőnek nézünk elébe, egész borvidékek mennek tönkre, a minthogy a miénk félig meddig már tönkre ment.

B.

TÁRCZA.

Várjatok . . .

Várjatok, várjatok
Bús, komor fellegek,
A lelkem szállni vágy,
Repülni vételek.

Ő is könnyülést vár
Bús teherrel tele —
Várjatok fellegek:
Zokognom kellene . . .

Dobos Anicza.

Testcsontkító ítélet a XIX. század első felében.

Ira: **Pataky István** kir. törvényszéki bíró.

I.

Az 1820-ik évben a tiszta-ujlaki „Halas” korcsmának a mintegy 30 éves özv. Mező Ferenczné, Dobos Anicza volt a tulajdonosa. Az említett év egyik őszi napján vig muzsikaszó hallatszott ki a Halas korcsmából. Czigány mellett mulatott néhány vásáros ember. Egy külön asztalnál mintegy 26—28 éves szép parasztlány ült Dobos Aniczával beszélgetve, miközben a legény karja legtöbbször az asz-

szony karsu deraka körül volt fonódva, sőt midőn a mulató vendégek elfordultak, az asszony odahajolt és szenvedélyes csókokat adott a szép legénynek.

Különbén rebesgették is már a kis városban, hogy a szép menyecske annyira elfeledte a négy hónap előtt elhunyt jó Mező Ferenczet, hogy mihamarabb hozzámegy nemes Tatár Mihály csetfalvi kisgazdához, a ki minden héten legalább háromszor átjön Aniczához.

Az ezek szerint egymást értő pár javában beszélgetett, mit sem törődve a zenével, midőn belépett egy ujlaki ember.

— Jó napot, szép asszony.

Anicza boszankodva kelt fel. Mit neki a vendég, ha itt van Mihály.

— Jó napot, András bácsi. Mi kellene?

— Egy kis itóka, hugám.

Azt megkapta.

— Hej! — kezdte András bácsi — jól megy az ilyen kis korcsmának is, ha szép asszony a csaplárné.

Anicza lángpiros lett.

— Miért, bátyám? — kérde Tatár Mihály?

— Lám, tegnap is láttam, hogy Buday János esküdt úr még mindég nem felejtette el a szép Mező Ferencznét.

— Bolondozik kend, Andris bácsi — szólt közbe zavartan Anicza.

— Biz' Isten, nem én. Hatvan éves vagyok, kivénültem a kívánságokból, de nem csodálom, ha Buday úr oly szerelmes pillantásokat vet rád, hugom. Az ilyen sőt magam is megnyalnam.

Mihály ekkor ingerülten kelt fel s fokosát kezébe vette.

— Hová, Mihály? — kérdezte Anicza ijedten.

— Haza — felelt mogorván Mihály — Buday ur még ma jön erre vissza, nem akarok vele találkozni.

Ezzel köszönés nélkül távozott.

A mint lépései elhangzottak, Anicza, mint egy furia ugrott András bácsinak.

— Vén bolond — kiáltá — miért nyitja ki a száját, ha nincs esze a beszédhez. Na most menjen — szólt dühöngve — hozza vissza nekem. A multammal kergetted el. Eredj, hozd vissza, hívd ide, de itt legyen.

András bácsi csak bámult.

Nem szokott, így tenni a kaczer Anicza, a ki úgy tudott válogatni.

— Hát ez is? — hebegé András bácsi — mit tudtam én. Ne busulj hugám vissza jön az magától is. Csak féltékeny egy kicsit. Annál jobban fog utánnad vesződni.

Az Anicza szemében öröm csillogott.

— Igaz, ugy volt mindig.

S vig nótába kezdve kérés nélkül hozott bort az öreg Faragó András bácsinak.

A gazdasági ismétlőiskolák.

A mily üdvös és életre való a gazdasági ismétlőiskolák létesítése eszményileg, oly annyira czélszerűtlen és visszas azoknak szervezése és mostani helyzete a gyakorlatban.

Nézzük csak micsoda intenzió vezethette a magas közoktatásügyi kormányt a gazdasági ismétlőiskola létesítésénél az egész országban? Az, hogy a nép, különösen pedig a földmivelő az okszerű gazdálkodást ne csak elméletileg, de gyakorlatilag is elsajátíthassa és így a saját birtokát jobban használva, magának nagyobb anyagi hasznot biztosítson; szóval, az „ubi bene, ibi patria“ elvét tekintve, az volt az iskola célja, hogy jólétet teremtsen a földmivelő osztálynak. Csakhogy az eszközök, melyeket e szép eszme megvalósításához és a gyakorlati életben való kereszttel viteléhez választottak, nem mutatkoznak czélszerűeknek s életre valóknak.

A gazdasági ismétlőiskola behozatalával arról kellett volna gondoskodni, hogy mindenütt szakemberek álljanak a nevezett iskolák élén, mint oktatók és nem néptanítók, kiknek hivatásuk egészen más. Hisz hányan vannak, kiknek se idejük, sem pedig kedvük nincs a gazdálkodáshoz. Ezek tanítsák a népet az okszerű gazdálkodásra? Hányan találkoznak, különösen a korosabbak közül, kik sem a fa-, sem szőlő-nemesítést nem értik, hogyan mutassák ezt meg gyakorlatilag akkor a tanítványoknak? Nem akarom én itt talán a tanítóságot tunyasággal vádolni, sőt inkább védelmére akarok kelni, mikor azt mondom, nem kell őket túlterhelni. Mert annak a lelkiismeretes tanítónak, ha egész hét számra az iskola porát nyeli, jól esik, ha szerdán és szombaton délután egy kis pihenőt tarthat. Így pedig, ha a gazdasági ismétlőiskola vezetésére van kötelezve, biz csak ütve vétve végzi ezt a dolgot; mert mondjuk meg őszintén, az neki teher. Igaz, a kormány úgy akar a bajon segíteni, hogy a tanítókat szakemberekké képezze, hogy az ország több részén nyári szünidő alatt, rendez, a tanítók számára úgy nevezett: »gazdasági tanfolyamokat.«

Erre én csak ismételve Krisztus Urunk ama hatalmas szójával válaszolok: „Senki nem szolgálhat két urnak.“

Jól tudom azt, hogy a gazdasági ismétlőiskola életbe léptetése alkalmával az egyes községek bizonyos nagyságu földterület kihasználására lőnek kötelezve, a hol gyakorlati

teendők végzendők, respective a tanítványoknak megmutatandók. De hány községben maradt mind e mai napig ezen rendelet csak édes malaszt, senki sem törődve annak kereszttel vitelével. Vannak tényleg olyan községek, hol ily földterületet, mondjuk a közös legelőből, mely magas hegyből áll, nem is lehet kihasználni. Honnét vegye ez azt a területet, talán a holdból? Most már ily gazdálkodásra alkalmas területtel nem rendelkező községekben, ha a tanító mindjárt értené is a gazdasági művelet különböző ágait, hol mutassa meg gyakorlatilag az elméletileg elsajátított tudományt?

Bizony sok ily nehézséggel kell küzdeni, melyek a gazdasági ismétlőiskoláknak a néppel való megkedveltetését gátolják. A legnagyobb baj azonban az, hogy mikor *gyakorlatilag az elméletileg elsajátított tudományt* megmutathatná a tanító, vagy pláne szakember is, akkor ez az iskola a nyári szorgos munkaidő miatt, szükségük lévén a szülőknél gyermekeikre, szünetel; télen pedig hasztalan erőlködik, így a cél soha sem lesz elérve. Itt is bebizonyul Horatius örökké tartó szójátékának igaz volta: „Parturiunt montes et nascitur ridiculus mus.“ Addig míg ily hiányosan, ide oda kapkodva alkotunk valamit s kivált, a mikor még a gazdasági ismétlő oktatáson való pontos megjelenés és azon való részvétel is a tanítványok kényére s kedvére bizatik, a gazdasági ismétlőiskola jelenlegi állapotában nem nevezhető másnak, mint mondani szoktuk: „fából csinált vaskarikának.“

Reichert Gyula.

Szekszárd gyomra.

Zóla leírta Páris gyomrát. Amerika, hogy mit eszik és mit etet a világgal, épp most tudtuk meg a lapokból, de, hogy Szekszárdnak is jó gyomrának kell lenni, arra is tudnánk felhozni nyomatékos példákat. Eh, de nem fessegetjük még az utóbb innen eltávozott egy-két állatorvos lemondásának igazi okát sem.

Elvégre, minek rontjuk a közönség gustuzását, ha a beteg marha husa meg nem rontotta; a döglött sertést pedig ugyis elkozták még ideje korán. Fusson tehát az „állategészség őre“ s csinálja másutt az — „ember-egészséget.“ Vele végeztünk. De azonban még sem árt, ha okulunk a hasonló

esetekből. Nem veszik észre tisztelt városi képviselőink, hogy pár esztendő óta egy-két három hónapnál tovább nincsen egyhuzomban állatorvosunk? Átmeneti állásnak tekintik az itteni állást valamennyien, vagy pedig végmenedéknek. Hát biz ezt nem lehet csodálni. Négy száz kemény forintokból nem élhet meg egy diplomás ember, ha még olyan fene nagy is a diplomája, hogy ujabban az állat „doktori“ titulus is reá fér. Pedig, ha köztisztviselőnek tisztességes megélhetést nem biztosítunk, nem lesz válogatás a kevésbé tisztességes eszközökben sem, elébb utóbb kitor az állat az emberből, a korrogó gyomor elfeledteteti a kötelességeket, egy-egy szépen csillogó 10—20 koronás, vagy szép nyomású új bankó ugy elkápráztatja a szemet, hogy a nagyobb dolgot is kicsiségnek látja. De hát . . . tudom kérem, mit akarnak mondani, azt, hogy Szekszárdon van az állatorvosnak tisztességes mellékkeresete. Hát iszen éppen az a baj, hogy azt kívánjuk, hogy egy köztisztviselő nem a szilárd bázisra, de a mellékkereset ingatag homokszemeire építse reá a maga és családja existenciáját. Mi magunk mutatjuk ki a tért a visszaélésekre, a mellékjövedelmek megengedett és tiltott uton való fokozására. Nem jól van ez így. Adjon Szekszárd városa minden tisztviselőjének, így állatorvosának is annyi fizetést, hogy abból tisztességesen megéljen. De ekkor a keletről ide plantálódott baksis, vagy borralvaló rendszer is szüntesse meg, vagyis az állatvizsgálati, husvágási díjak és más megengedett mellékjövedelmek is fiztessenek be a városi közpénztárba. Oda ráér mindez becsurogni, becsöpögni, míg a tisztviselőnek többet ér, ha egy összegben jut fizetéséhez. Jó fizetésre aztán kaphatunk nemcsak kezdő, de megállapodott és így megbízhatóbb embereket is. Ekkor aztán gondolhatunk egyébre is. Ott van például a közvágó hid. Ezelőtt valami 15 esztendővel *Simontsits* Béla volt alispán rettenetes dolgokat konstatalt ott. Nem hisszük, hogy most is sokkal különb lenne az állapot. Elvégre senkit sem okulhatunk. Az Áugias istállóját is vízzel lehetett csak kitisztítani, ott pedig nincs víz. Átkell azért a Sió esatorna mellé helyezni ezt a félmérföldre elbűzlő bacillus fészket. A vágási díjak, mint másutt, itt is fedezik majd a költséget s Szekszárd, — kivált a közegészségügyi kiváncsalmak terén — seperhet tovább.

B.

II.

Az 1821-ik év első napja volt. A „Hallas“ korcsmában egy néhány ujlaki gazda borivással kezdte az esztendőt.

Az utcára néző ablaknál volt az asztaluk s ki-kínéztek a szánkázókra.

— Nini — kiáltott egyik — Tatár Mihály a feleségével.

— Hazudsz — kiáltott hátulról Anicza, az nem Mihály.

— Na, na galambom, de én ismerem Csetfalváról.

— De az nem nős.

— Azaz, hogy egy hete az. Ott is voltam a lakodalmán. Pál Erzsébetet vette el Csetfalváról. Szép menyecske. Mi lelt Anicza?

— Nem igaz, nem igaz — lihegett a nő, kigyult arczezal, indulatosan

— Na, visszafordultak — szólt a gazda — nézdd, a kit úgy átölelve tart, a felesége.

A mint az ablak alatt repült a szán, Anicza is felismerte Mihályt, mellette egy nővel, a kit átölelve tartott. Látta, hogy Mihály még egy tekintetet sem vet a korcsma felé. Féktelen indulattal csapott öklével az ablakra, hogy a széttört üvegek megsebeztek kezét. Véres kezével fenyegetőzött.

— Nyomorult, megöllek!

Alig telt el egy év, Mihály boldogan élt feleségével. Egy kis lányka is tépegette bajuszát. Jó mód látszott a házban és házon kívül. Két ökor húzta a szekeret, sertések, tehének voltak az udvaron, s megtelve a kas és verem.

Egy éjjel nagyon sokáig nem tudott elaludni Mihály. Kis gyermeke is sirt. Neje csendesen aludt a nyoszolyán, mellette kis lányuk.

Mihály a mint boldogan nézte őket, tekintete az ablak felé esett. Ugy rémlett előtte, mintha egy arc, egy ismerős arc tapadna az üveghez.

Hideg borzongás futott át tagjain, de a mint ismét odatekintett, nem látott semmit s képzelődésnek tartotta az egészet.

Sokáig nem tudott elaludni s álmatlanul hallgatta neje és kis lánya csendes lélegzését.

Azt hitte, hogy már virrad is. Ugy is tetszett, mintha ólja irányából a hajnal hasadna. De e világosság mindig terjedt s a mint meglepetve felült, látta hogy ólja lángban áll.

— Tűz van — kiáltá a megrémült ember s az ajtónak rohant. A pitvarban egy vedret kapott fel s az ajtót ki akarta nyitni.

De az ajtó nem nyílt ki.

Azt hitte, hogy rémületében visszafelé fordította a zárt s újból megkísérelte kinyitni.

Ez alatt észre vette, hogy minden épülete lángban áll.

— Ébredjetek — ordított az ember, s baltát ragadva csakhamar ketté vágta az ajtót.

Tűben állt egész belsősege; háza, ólja, csüre mind mohón égett. Látta, hogy az ajtó kívülről be volt kötve. Felragadta magán kívül levő nejét, lányát, kirohant velök az utcára s a már gyülekezni kezdő nép közé tette le.

Aztán rohant vissza, hogy marhát mentse meg. Előbb azokat a szép czimeres ökröket.

De késő volt. Minden ott veszett. Mihályt is egy lezuhanó gerenda megsebesíté, hogy ájulva esett össze.

Midőn magához tért, neje s gyermeke után kérdezősködött s meglátva azokat ágyánál, könnyezve, de boldogan ölelé át őket.

— Csakhogy ti megvagytok. Majd ismét előlről kezdjük.

— Folytatjuk. —

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulózis, influenza

ellen szantalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Minthogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc).

„Roche“

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban. — Ára üvegenként 4.— korona.

A dunaföldvári főbírói lak ügye

Régen köztudomású dolog, hogy vármegyénk legnagyobb járásának, a dunaföldvári járásnak főbírói hivatala nem csak esztetikai, de közegészségügyi, főleg az ügyesbajos, tehát a jogkereső felek minimális kényelme szempontjából, igen sok kifogás alá esik. Valamikor istállónak, konyhának, legjobb esetben eselédlakásnak használta Paks hatalmas ura *Szeniczey* Ferenc az azt a helyiséget, a mely most a széles jogkörrel, még több munkával megterhelt főbírói hivatal helyiségeit képezi. Ha az embert sorsa véletlenül a dunaföldvári kényelmes berendezésű és izléses községébe után a paksi főbírói helyiségbe viszi, bizony nem akarja elhinni, hogy a kamarának is szűk helyiségben a vármegye urai intézik az agyon egyszerűsített közigazgatást. A vármegye múlt évi nyári közgyűlésén, tehát egy évvel ezelőtt elhatározta, hogy a város tulajdonát képező *Daróczy* féle ház föutcai telkét megvásárolja és ott a szolgabírói hivatalnak és a főbíróinak megfelelő helyiséget, illetve lakást épít. Nem tudjuk, hogy az eddigi zavaros politikai helyzet okozta-e, vagy mi okból, de az építés ügye még mindig nyugszik valahol a reszort miniszter aktahalmazában és így a vármegye tisztviselői kénytelenek ezekben a szűk kis odukban teljesíteni hivatalos kötelességeiket, az ügyesbajos emberek pedig télen a dermesztő hidegben, nyáron a rekkenő hőségben arra vannak kárhóztatva, hogy a szűk, nyitott folyosón és udvaron várják meg, míg rájuk kerül a sor. Ugy értesültünk, hogy Paks község előjárósága képviselőjében *Szeip* Gyula bíró és *Popovits* Gyula jegyző múlt hó 29-én felkeresték *Döry* Pált, Tolnavármegye alispánját és kérték, hogy sűrűsége meg a főbírói lak ügyében a miniszter döntését, mert a község nincs abban a helyzetben, hogy telkének eladását tovább is függőben tartsa. *Döry* Pál alispán belátván a község igazát, de mérlegelve azon körülményt is, hogy a jelenlegi főbírói lak kritikán aluli állapotban van, továbbá, hogy ha ezen telek vételét a vármegye elszalasztja, alkalmas üres telek ily középület, a szolgabírói részére Paksban nincs, a küldöttséget az ügy legmelegebb támogatásáról biztosította. Hisszük, hogy vármegyénk alispánja és a községek iránt élénk érdeklődést tanúsító főispánunk jóindulata és közbenjárása mielőbb dűlőre vinné a dunaföldvári főbírói lak ügyét, amely nem csak a járási tisztviselők eminens érdeke, de a messziről berendelt, beidézett feleké is, tehát közérdek.

A simontornyai járás jegyzői egyletének közgyűlése.

(Folytatás és vége.)

Tisztelt közgyűlés! Nincs az országban élő községi jegyzők közt egy sem, a ki ne tudná, ne érezné azokat a vonatkozásokat, melyek állásával kapcsolatosok.

Ha az állást politikai feléről tekintjük, felettünk találjuk a községi bírót a maga egészében jó és rossz tulajdonságaival együtt.

Ha pedig a másik felét vizsgáljuk, akkor meg azt találjuk, hogy a magyar közönség szintén érzi és tudja, hogy a községek önkormányzati hatásköre nagyon meg van szorítva s ebből kifolyólag közfelfogással lett az a várakozás, hogy közönségünk, a polgárok fogyatékos közszelleme, értelmisége és politikai érettsége mellett a jegyzőben keresi a község értelmi erejét, megkívánja tőle a kezdeményezést, hogy a község, az államal-

katnak ez a legkisebb része is éljen és fejlődjen. Ez a felfogás hozott és hoz legtöbb kellemetlenséget a fejére.

Ha az államalkat másik, nagyobb részének tisztviselője jó érzéssel van iránta, nem gyanúsítja meg, figyelemmel kíséri munkáját és örömmel várja az alkalmat, ha kell, hogy támogassa.

Ha pedig ez a rokonszenv hiányzik, a jegyzőnek a sikerre való törekvésében elfogultságot keresnek és gonosz lóvá lesz a tett, mely gazdáját tűznek viznek viszi és végre is lehajítja. S ha még a községi előjáróság tetszésével is szemben találja magát, megkezdődik az orvoslás, gyógyítják a községet, de a jegyzőnek adják be az orvosságot.

Ha azonban arra az álláspontra helyezkedik, hogy a jó közigazgatás szükséges ugyan, de még ennél is fontosabb, hogy a község maga magát igazgassa az önkormányzatban, akkor a mindennapi közfelfogással gyűlik meg a baja, kényelmességgel vádolják, és jogfejlődésünk fogyatékoságát csak-hogy nyakába nem varrják.

Ilyen körülmények közt mindig fontos volt a községi jegyzőre nézve az a kérdés, hogy ki áll a megye adminisztratív területének az élén? S ha olyan férfi áll ott, a ki a jegyzőnek nehéz helyzetét megérti, a sikerre való törekvéseiben nemcsak figyelemmel kíséri, de támogatja is, akkor a jegyző helyzete a kívánt kezdeményezések körül könnyebb, a közügyek pedig nyerne.

Egy ilyen férfit veszített el nemrégiben a járás és a mi egyesületünk *Késmárky* Dezső személyében.

A m. kir. határrendőrséghez folyamodott, a hova kineveztetvén, járásunkat a múlt év végén elhagyta.

Ez a férfi az 1900 évben került hozzánk. Magatartását eleinte félreismertük, tartózkodónak véltük, pedig megfigyelő volt, modorában nyersséget láttunk, holott az őszinteség volt.

S midőn felismerte működésének terén az eszközöket, melyek rendelkezésére valának, összeforrott járásával, összemeglekedett a jegyzői karral, mely őt egyesületének tiszteletbeli tagjává választotta. S felemelt fővel mondhatjuk és mondhatja maga tagtársunk is, hogy a közügyet tudásának egész mértékével komolyan és hiven szolgált.

Számolt ez a férfi azzal a váddal is, hogy a közigazgatásban nincs jogász érzék, a midőn inkább volt igazságos, mintsem korrekt jogi formákkal bátyázta volna körül magát.

Tudta ez a férfi, hogy a kezdeményezőt, a jegyzőt szeliden kell vezetni és nem megkötözni.

Tudta ez a férfi, hogy addig is míg a jogász érzék a közigazgatásban kifejlődik, a közigazgatási törvények intencióit előbbre kell vinni, nem pedig absztrakt logikával ölni meg.

Emlékét szívünkbe zárjuk, az Isten áldja meg.

Sárszentlőrincz, 1906 évi június hó 16-án.

Ludvig József,
egyleti elnök.

A közgyűlés az elnök jelentését élénk helyesléssel tudomásul veszi, az abban foglaltakat a választmány javaslata alapján is határozattá emeli és így jóváhagyja, hogy a házi pénztárból *Döring* Frigyes kartárs részére 50 korona kiutalványoztatott; *Klímes* Antal hűgyészi kartársnak a jegyzői magánmunkálatokra vonatkozó szabályrendelet revíziója és a jegyzői nyugdíj szabályzat átdolgozása és törzskönyvek készítése körüli buzgó fáradozásaiért jegyzőkönyvi köszönetet szava ez kivevő alakjában kartársunknak tudtul adni határozza; a Fonciére biz-

tosító intézet, a tolnanémedi-i községi hitelszövetkezet és a nagyszékelyi anyakönyvi hivatal perselygyűjteményét megköszönni határozza; az elnöki jelentésnek a volt járási szolgabíró: *Késmárky* Dezső úrra vonatkozó részét jegyzőkönyvi kivonat alakjában közölni határozza, hogy ezáltal dokumentálja az egyesület, volt főnökének és tiszteletbeli tagjának, megemlékezését és ragaszkodását.

Olvastatott a választmány javaslata, mely szerint az egyesületi pénztár és az egyesületi ösztöndíj alap 1905 évi számadásai jóváhagyandók lennének.

Közgyűlés az egyesületi pénztár 1905 évi számadását 314 kor. 65 fill. bevétellel, 12 kor. 27 fill. kiadással, 302 kor. 38 fill. készpénz és takarékpénztári betéttel; 30 kor. követelésbeli hátralékkal elfogadja;

az egyesület ösztöndíj alap 1905 évi számadását 2279 kor. 64 fill. bevétellel, 1 kor. 57 fill. kiadással, 2278 kor. 07 fill. készpénz és takarékpénztári betéttel, 48 kor. követelésbeli hátralékkal elfogadja, mindkét számadást jóváhagyja, és egyleti pénztárnokot a további felelősség alól, a szokott óvások fenntartása mellett felmenti; a tagokat pedig felkéri, hogy tagdíjait, valamint hátralékaikat az egyesület pénztárnokánál lefizetni sziveskedjenek.

A választmány által megállapított és az egyesületi tagokról szóló 1906 évre érvényes névjegyzéket a közgyűlés elfogadja.

Ezek szerint a tagok összes száma a) tiszteletbeli 4, b) rendes 31. Összesen 35.

A jövő közgyűlés helyéül Gyöngyös község tüzettét ki.

Balogh János gyöngyösi adóügyi jegyző indítványozza, hogy a megyei és községi adók főkönyvéül olyan minta fogadtassék el, a melyben nemcsak az előírás és lerovás, hanem minden egyes adónemre nézve az egyéni kivetési alap és kivetés is benne foglaltassék; mellékel ezért egy nyomtatvány mintát és kéri annak elfogadását.

Tekintve, hogy a vármegye községeknek pénztári kezelése és számviteléről alkotott 42/889 sz. vármegyei szabályrendelet tárgyalása alkalmával a jegyzői egylet a ma érvényben levő főkönyvi nyomtatvány minta mellett egy tökéletesebb mintát ajánlott elfogadásra és az a vármegye által nem fogadtatván el, az egylet által a minisztériumhoz felebbezés adatott be és a törvényhatóság által megállapított minta használata lett kötelezővé téve; tekintve továbbá azt, hogy egy újabb minta elfogadása, az erre vonatkozó megyei szabályrendelet gyökeres átalakítását követelné, az új kormányprogramjába pedig mindennemű adóügyi nyomtatványok teljes megváltoztatása van kilátásba helyezve s így ezen munka meddő munka lenne, s tekintve végül a benyújtott minta több lényeges hiányát a közgyűlés a választmány javaslataira is az indítványt nem fogadja el.

Több tárgy nem lévén elnök a közgyűlést berekeszti.

Kmf.

Kiadta:

Oravszky László,
egyleti jegyző.

VÁRMEGYE.

A vármegyei közigazgatási bizottság július havi ülését e hó 11-én szerdán tartja.

A közúti kölesön. Sok utánjárás után végre nyélbe lesz üthető a vármegyei közúti kölesön. Az 1906 évi küzti költségvetésben módosításokat és újabb számításokat végzett a kereskedelmi minisztérium és azon

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ
AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES ÍZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

az alapon lehetségessé válik a kölcsön felvétele. Az eredeti költségvetésből nem volt megállapítható a fedezet. A miniszteri rendelet szerint így módosul a mérleg az 1906 évi költségvetésben: Bevétel lesz 326.625 kor. 04 fillér, kiadás 279.519 kor. 17 fillér és így a maradvány 47.105 kor. 87 fillér, mely összeg a felveendő 717.000 koronás kölcsön 1906 évi annuitásának mintegy 37.000 koronát kitevő törlesztésére elégségesnek bizonyul. Ez alapon felhívja a miniszter a megye közönségét, hogy a tervezett kölcsönt még ez év folyamán vegye fel. A kiépitendő törvényhatósági közutak kijelöléséről hozzon újabb határozatot és azt terjessze fel jóváhagyás végett.

VÁROSI ÉLET.

Képviselőtestületi közgyűlés.

Szekszárd r. t. város képviselőtestülete, folyó hó 3-án dr. *Hirling* Ádám polgármester elnökle alatt rendkívüli közgyűlést tartott, melyen a rendőrkapitányi állás szervezésére vonatkozó törvényhatósági határozat tárgyalása keltett nagyobb érdeklődést. A képviselőtestület tagjai egyértelműleg erős kritikát mondtak a közrend, közbiztonság, személy- és vagyonbiztonság tekintetében a várossá lével óta beállt visszafejlődés miatt.

Részletes tudósításunk a gyűlés lefolyásáról a következő.

1. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésével *Wilhelm* Ede és *Klinger* Ferencz képviselőket bízták meg.

2. Az újavárosban építendő menedékház létesítése ügyében a tanács jelentését, hogy az építés vállalatba adására vonatkozó árlejtési hirdetményt kibocsátotta s az árlejtést 12-ére kitűzte, a képviselőtestület jóváhagyólag tudomásul vette és az építési határidőt a törvényhatósági jóváhagyástól számított 3 hónapban megállapította. Az építés helyét, minthogy eddig telket találni nem lehetett, arra az esetre, ha más hely az építés megkezdéséig található nem volna, a tanács, bár ezt a teret a maga részéről alkalmasnak nem találja, az újavárosi fecskeodúhoz felelti teret kéri kijelölni. *Boda* Vilmos a telekre vonatkozó rész kivételével a javaslatot elfogadja, ezt azonban nem, mert magán érdekek szenvednének sérelmet, de közérdekből is ellenzi a menedékház odahelyezését, mert 2 utca közé épülne, ahol nagy a kocsiforgalom és mert azt a helyet köztérnek kell fenntartani. *Horváth* Ignácz pártolja *Boda* indítványát s megtoldja azzal, hogy a tér fásítottassék. Dr. *Leopold* Kornél felszólalása után a határozatot ily értelemben hozták meg.

3. A báró *Augusz* árvaház alapító oklevelének jóváhagyása előtt a belügyminiszter az alapítványi ingatlanokra az elidegenítési és megterhelési tilalom feljegyzését, az alapszabályok olynemű módosítását rendelte el, hogy az árvaház javára teendő alapítványokról az alapító okleveleket kormányhatósági jóváhagyás alá és az alapítvány 160.000 kor. készpénz vagyonát értékpapírokba való befektetés végett hozzá fel kell terjeszteni. A két első rendelkezést a képviselőtestület teljesítette, az utóbbiakra azonban *Schneider* János és dr. *Leopold* Kornél felszólalása után kimondotta, hogy a minisztert annak hatályon kívül helyezésére felkéri, mert a városi vagyon mikénti kezelése a képviselőtestület joga.

4. A város czimerét a képviselő testület a bemutatott czimerrajz alapján úgy, a mint lapunk más helyén olvasható, megállapította.

5. A törvényhatósági bizottságnak azt a határozatát, melylyel 1600 K. fizetés és 400 K. lakbér illetménnyel javadalmazott alkaptányi állás szervezését és rendőrségi szabályrendelet megkészítését rendeli el, a tanács megfélebbezni javasolja. Ennél a tárgynál elsőnek *Boda* Vilmos szólalt fel. A megye határozatát törvénybe ütközőnek mondja, mert az sérti a város önkormányzati jogát. Az alkaptányi állást feleslegesnek tartja, az

annak szánt díjazásból inkább javítandónak véli a meglévő tisztviselők alacsonyán megállapított fizetését. A helybeli rendészeti szolgálatnak a csendőrség által való ellátása ügyében a csendőrséget csak korlátolt számban kívánta alkalmazni, mert a közelmúltban is a csendőrséget az önkormányzati jog megcsonkítására használták fel.

E helyett inkább a városi rendőrséget kellene fegyelmelni, iskolázni és kötelességeire kioktatni. *Fischof* Mór a gyakori lopások ellen kér orvoslást, dr. *Leopold* Kornél szerint rendőrt a városban sehol nem látni. *Schneider* János kérdést intéz a polgármesterhez, hogy a visszafejlődés okát miben látja?

Dr. *Hirling* Ádám polgármester a bajt abban látja, hogy a rendőrséget senki sem ellenőrzi, hogy kötelességüket teljesítik-e? Dr. *Albersz* Rezső utalva az eddig elhangzottakra s arra, hogy a közelmúltban, közel a városházához egy embert majd agyonverték, de rendőr sehol látható nem volt, a rendőrkapitány és az egész rendőrség ellen a fegyelmi vizsgálat elrendelését indítványozza. Dr. *Hirling* Ádám polgármester bár elismeri, hogy közbiztonsági és rendőri ügyeink ma rosszabbak, mint a községi szervezet mellett voltak, mégis ellenzi a fegyelmi elrendelését. Dr. *Leopold* Kornél szintén ellenzi a fegyelmi vizsgálat elrendelését, bár a várossá történt átalakulás óta a személy és vagyonbiztonság és köztisztaság terén nagy a visszafejlődés és ezekben az ügyekben egyáltalán semmi sem történik. Belátja azonban, hogy 12 rendőrrel nem sokat lehet tenni. Indítványozza, hogy a rendőrkapitánynak hozzák tudomására, hogy a rendészetben beállt visszafejlődésért őt terheli a felelősség s hívják fel 8 nap alatti igazoló jelentésre s ha ez nem volna elfogadható, rendeljék el ellene a fegyelmi vizsgálatot. Egyben kéri a polgármestert, hogy a rendőri szolgálat javítása iránt tegyen javaslatot. *Schneider* János indítványozza, hogy a kiküldött bizottság a csendőrség kérdésében is járjon el. *Albersz* Rezső, dr. *Leopold* javaslata folytán a magáét visszavonja, mert a rendőrkapitány igazolását ez uton is előadhatja. Ez uton elnök kimondja a határozatot, hogy a vármegye határozatát megfélebbezték és a felelősséget szóval való támogatására a képviselőtestület a polgármester vezetése alatt *Boda* Vilmos, dr. *Török* Ottó és az esetleg csatlakozó tagokból bizottságot küld ki, amely a csendőrség kérdésében is eljár a minisztériumnál.

6. Az esküdtképes egyének összeírására hivatott bizottságha *Fejős* Károlyt és *Groszbauer* Ferenczet választották be.

HIREK.

— **Személyi hír.** Gróf *Apponyi* Géza főispán, e hó 1-én Szekszárdra érkezett hivatalos ügyek elintézése végett és kedden délután visszautazott Hőgyészre.

Döry Pál alispán f. hó 3-án kezdte meg 6 heti szabadságát, távollétében *Simonics* Elemér vármegyei főjegyző helyettesíti.

Fink Kátmán kir. tanácsos pénzügyigazgató e hó 3-án hosszabb szabadságra Kassára utazott.

Dr. *Hangyel* Ignác vármegyei főorvos f. hó 16-ától aug. 16-ig szabadságra megy. Szabadságidejét Marienbadban tölti. Távollétében dr. *Dragits* Imrejárásorvos helyettesíti.

Kurz Vilmos árvaszéki elnök a múlt vasárnap haza érkezett Herkules fürdőről s átvette a hivatal vezetését. Hazaérkezése után *Pap* Gyula árv. elnök ment szabadságra s jövő héten pedig *Haypál* Sándor és *Steinfeld* Béla kezdik meg szabadságukat.

— **Hivatalos látogatás a muzeumban.** *Szalay* Imre min. tanácsos, a nemzeti muzeum igazgatója és országos helyettes főfelügyelő, múlt hó 30-án Szekszárdon időzött s a vármegyei muzeumot vizsgálta meg, s a tapasztalt rend felett elismerését nyilvánította; a déli vonattal *Bezerédj* Pál selyemt. min. meghatalmazott, főrendiházi tag szívélyes meghívására Hidjára utazott.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter *Udvardy* Jenő szekszárdi p. ü. számgyakornokot számtisztte, *Odry* János ugyanottani díjtalan számgyakornokot pedig segélydíjas számgyakornokká nevezte ki. Előbbit a soproni, utóbbit pedig az eperjesi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez.

— **A püspök köszönete.** Gróf *Zichy* Gyula pécsi egyházmegyei püspök a Szekszárd-vidéki róm. kath. tanító egyesület üdvözlő sürgönyét a *Fekete* Ágoston tolnai préposthoz, mint a tanító egyesület elnökéhez intézett következő levélben köszönte meg: „Nagyságos és főtisztelendő prépost-plebánus ur! Szekszárdtól távol levén, mikor a Szekszárd-vidéki r. k. tanítóegyesület üdvözlő távirata érkezett, csak most köszönhetem meg ennek igazán kedves figyelmét, mely annyival őszintébb örömet okozott, mivel azoktól származik, kik szóval és példával katolikus szellemben tanítanak és nevelnek. A derék egyesület munkásságára, ennek kedves tagjaira és a tagok családjaira főpásztori áldásomat küldöm. Buzgó imáiba ajánlottan vagyok Pécs, 1906. június 30-án, Nagyságodnak jóakarója gróf *Zichy* Gyula püspök.”

— **Apponyi Albert a tanítókhöz.** *Apponyi* Albertet a múlt héten, Dunaföldvárt tartott tanító-gyűlésből következő sürgönyvel üdvözlötték: „A Szekszárd vidéki r. k. tanító egyesület közgyűlése a legmélyebb hódolattal, hazafias benső örömmel üdvözli Nagyméltóságodat a magyar tanügy élén, mint vezért, kinek nemes vallásossága s lángoló hazafisága az egész nemzet számára a legszébb példa és legjobb oktatás. *Fekete* Ágoston prépost-plebánus, egyesületi elnök.” *Apponyi* a következő feleletet küldte a tanító egyesületnek: „A Szekszárd-vidéki r. k. tanító egyesületnek, Nagyságos és főtisztelendő *Fekete* Ágoston prépost-plebánus egyesületi elnök ur czimén, Tolna. A Szekszárd vidéki r. k. tanító egyesület hazafias üdvözlését őszintén köszönöm és szívből viszonzom. *Apponyi*.”

— **Boszniai új kormánytanácsos.** A közügyi kormány *Krcsmarik* Jánost, *Krcsmarik* Pál szekszárdi főügyész helyettes testvérét, Békésmegye volt főispánját boszniai kormánytanácsossá nevezte ki. *Krcsmarik* a múltban magvas tanulmányt irt az ottani állapotokról a Budapesti Szemlében.

— **Szekszárd czimere.** Szekszárd r. t. város czimerét a képviselőtestület legközelebbi ülésén, a belügyminiszter leirata alapján következőképp állapították meg, illetve fogadták el: „Kék mezőben négy sor termésköböl épült várfalon, jobbról kétfürtű szőlőtőke s balról három arany buzakalász között vörös fedelű nyílt harangtorony emelkedik ki, melyet középen egy gerenda két részre oszt s felső részében a fődél alól arany szőlőfürt, az alsó részében pedig a gerendáról harang csüng alá. A pajzsra arany czimer korona van téve.”

— **Új plebánus.** *Csernohorszky* József pécsi székesegyházi karkaplán, ki a szekszárdi belvárosi plebánián is működött, Pécsváradra neveztek ki plebánossá.

— **Áthelyezés.** *Blazsik* Ferencz Szekszárdi máv. államvasuti rapidijast saját kérelmére Lipikre helyezték át.

— **Eljegyzés.** *Csepelka* Péter betétszerkesztő szakdíjnok múlt hó 29-én eljegyezte *Mutschenbacher* Lipót helybeli előkelő iparos kedves leányát, *Etelkát*. — *Eicher* János apari kántortanító június 24-én jegyezte el *Brezár* Teruskát, *Brezár* András bányafőgépezés leányát Pécssett.

— **Utóállítás.** Az 1905. évi fősorozáson megjelenésben akadályozott hadkötelesek mielőbbi megvizsgálata végett f. évi július hó 20-án és 26-án Kaposvárott a „Szarvas” vendéglőben utóállítások tartatnak. A f. évben utóállítás lesz még aug. 13-án, október 5-én, november 12-én és december 5-én is.

— **Arató sztrájk.** Az idén elég csendes világ van Tolnavármegyében. Legfeljebb szörványosan fordulnak elő sztrájk esetek. Így a Felsőreg községhez tartozó Muth pusztán dolgozó idegen munkáscsapat hét tagja a munka folytatását abból a furcsa okból tagadta meg, mert augusztus hó

elsejére katonai szolgálattételre vannak behíva. A simontornyai járásban *Jeszenszky György* is megbüntetett egy százaskodót.

— **Halálozás.** Városunk egy tekintélyes polgára, *Schneiderbauer József*, a Szegzárdi takarékpénztár igazgatósági tagja, vármegyei s városi virilista hunyt el tegnap reggel, egészen váratlanul. Szokása szerint korán kelt, szemlét tartott gazdasági udvarán, alig tért vissza azonban lakásába, hirtelen rosszul lett, „meghalok“ kiáltással egy székre rogyott s mire orvosi segítség érkezett, kiszemledett. Az elhunyt a szorgalom s pontosság mintaképe volt, egész élete munkában telt el, reggeltől estig tett, fáradott s nagyobb arányu borüzletét is ugyiszólva maga vezette. Tekintélyes vagyona révén viristája volt Tolnavármegye törvényhatóságának s Szekszárd városának. A Szegzárdi Takarékpénztárnak is másfél évtizedes igazgatósági tagja. Neje *Bocsor Erzsébet* s nagyszámú rokonság gyászolja. Halála hírére gyászlobogót tüztek a pénztintézetekre, megyeházára, a városházra, kaszinóra. Temetése ma délután 6 órakor lesz.

A család gyászjelentése így szól: Özv. *Schneiderbauer Józsefné*, szül. *Bocsor Erzsébet* és maga és az elhunytak testvérei: *Erzsébet* férj. *Fekete Mihályné*, *Julia* özv. *Martin Ferenczné*, *Schneiderbauer Emma*, *Anna* férj. *Török Béláné*, valamint számos rokonai nevében is fájdalomtól megtört szívvel jelenti a felejthetetlen, legjobb férjnek és testvérnek, *Schneiderbauer Józsefnek*, Tolnavármegye törvényhatósági bizottsága, Szekszárd r. tanácsu város képviselőtestülete és a „Szegzárdi Takarékpénztár“ igazgatósági tagjának folyó évi július hó 6-án, reggeli 4 órakor, életének 64-ik, boldog házasságának 40-ik évében hirtelen bekövetkezett gyászos elhunytát. A boldogultnak porhüvelyé f. é. július hó 7-én d. u. 6 órakor fog a róm. kath. egyház szertartásai szerint beszenteltetni és a szekszárdi felsővárosi régi sirkertben lévő családi sírboltba örök nyugalomra tételni. Az engesztelő szentmise-áldozat f. évi július hó 9-én, reggeli 9 órakor fog a szekszárdi belvárosi plébániatemplomban a mindenhatónak bemutatni. Kelt Szekszárdon, 1906. évi július hó 6-án. Áldás és béke lebegjen a drága, kedves halott hamvai felett!

Ugyanekkor a Szegzárdi takarékpénztár igazgatósága a következő gyászjelentést bocsátotta ki: A „Szegzárdi Takarékpénztár“ mely megilletődéssel tudatja *Schneiderbauer József* urnak Tolnavármegye törvényhatósági bizottsága tagjágak és az intézet 18 éven át volt derék és munkás igazgatójának folyó évi július 6-ik napján bekövetkezett gyászos elhalálozását. Szekszárd, 1906. évi július hó 6-án. Az igazgatóság.

Mándits Lázár gyulai r. k. tanító, f. évi június hó 17-én tüdőszélhűdés következtében meghalt, özvegyet és árvát hagyott maga után, 25 évig működött a tanítói pályán Gyulajon.

— **A budapesti ref. teológiai akadémia új igazgatója.** A budapesti református teológiai akadémia tanári kara legutóbb tartott gyűlésén, a következő három iskolai évre az intézet igazgatójává *Bilkey-Pap Istvánt*, a mórággyiak volt jeles lelkészét választotta meg.

— **Végre ártézi víz.** A simontornyai ártézi kutatás most már sikerültnek mondható, mert 282 méter mélységből kapnak szép, tiszta felszökő vizet. A víz 27 fok meleg s percenként 30 liter jön. *Pazar István* miniszteri mérnök e hó 4-én volt ott és azon reményének adott kifejezést, hogy a víz állandó lesz. A furást tehát egyelőre felfüggesztették.

— **Magyar tanító Romániában.** A Szent László társulat által Bukarestben fenntartott magyar kántortanítói állásra a társulat elnöksége ifj. *Janosits Antal* főherceglaki tanítót, *Janosits Antal* teveli nyug. tanító jeles képzettségű fiát nevezte ki.

— **A simontornyai ártézi kutra adakoztak** *Lukács János* 10, *Ipar olvasó egyesület* 47.51, *Hesz Imréné* 5, *Berger Béla* 30, *Fried Vilmos* 75, *Fried Mór* 200, *Árpád János* 20, *Kemptoner Ernő* 30, *Müller testv.* 10, *Berényi József* 5, *Viskus István* 15, *Nagy József* 10,

Löwy Lipót 5, *Kocsis Sándor* 5, *Szommer Jakabné* 15, *Herczog Dávid* 5, *Szálka József Kis* 5, *Farkas András* ifj. 4, *Csontos János* 3, *Jakab Ferencz* 5, *Takács Józsefné* 3, *Vörös György* 5, *Kronstein János* 6, *Lénárt Ferencz* 5, *Beleznai Károly* 5, *Szalai István* 25, *Ivancsik József* 3, *Bereczk István* 25, *Takács János* 25, *Takács István F.* 5, *Liptai Ádám* 5, *Bereczki József* 3, *Lukács Károly* 25, *Czermák Károly* 10, *Blau Károly* 20, *Groszman Jakab* 30, *Kajári János* 5, *Mészáros József* 5, *Simontornyai takarékpénztár* 1000, *Horvát Imre* 1. *Lipovniczky István* 25, *Balog János* 50, *Szili Imre*, 5, *Pintér János* 4 koronát. *Bereczk István*, a kutbizottság buzgó elnöke lapunk útján mond köszönetet a szép célú adományokért.

— **Jegyzői szigorlók.** *Vastagh Ferencz* és *Mihálovits Sándor* tolnamegyei illetőségű jegyzőjelöltek, a budapesti községi közigazgatási tanfolyamot jó sikerrel elvégezték, a jegyzői szigorlatot egyhangú képesítéssel letették.

— **Eltávozott irnok** *Gilicze József* dunaföldvári községi irnok fizetését július 1-én felvéve, több érdekelt hitelező hátrahagyásával Dunaföldvárról bucsu nélkül elszökött. A községi előjáróság bünvádi feljelentést tett ellene, hogy állását engedély nélkül elhagyta és hogy fizetését ravasz fondorlattal felvette.

— **Házasság.** *Goldhammer Pál*, a pécsi villanytelep főkönyvelője, július 8-án tartja esküvőjét *Reich Mariskával* Bonyhádon.

Bresznóbányai *Mikovinyi Ödön* kir. ítélőtáblai bíró június 28-án tartotta esküvőjét Dunaföldváron *Hartman Teréz* urhölgygel.

— **A rendőrkapitány rendelete.** *Molnár Lajos*, Szekszárd város rendőrkapitánya a a tüzesetek alkalmával a polgárságnak, a közelmúltban tanúsított közönyös és a tüzoltókat eredményes működésükben gátló maguktartása következtében az 1879 évi 40-ik törvényezikk rendelkezéseit falragaszok útján közhírré tette és azok legszigorubb alkalmazását helyezte kilátásba. Így, a ki az abban foglalt rendelkezéseket be nem tartja, 600, 100, 200 koronáig terjedő pénzbüntetéssel büntetendő, sőt, a ki a *segítéstől másokat visszatart*, vagy *lebeszél*, 8 napig terjedhető elzárással és 400 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sújtandó. Ugyanezen alkalmával a tűzrendészeti kormány rendelet és az 1869 évi 3365/7. belügyminiszteri rendelet alapján 600 koronáig terjedhető pénzbüntetést helyez kilátásba azokra, a kik például a takarodáskor pipáznak, a kik szalma, vagy nádfedeles házuknál legalább egy hektoliter vizet, házi tüzoltó szereket készletben nem tartanak stb. Az üdvös czélszerű rendeletré égető szükség volt, mi még csak a legszigorubb ellenőrzést kérjük hozzá a rendőrkapitány ur részéről.

— **Ismeretlen hullák.** Pakson a Dunából 1906 július hó 2-án egy ismeretlen férfi hullája fogatott ki. Az elhalt valószínűleg fürdés közben fuladt a vízbe. — Pakson a Dunából 1906 június hó 28-án egy 20 év körüli ismeretlen női hullát fogtak ki. A járás orvos a hullát megvizsgálta, de rajta külerőszak nyomait nem észlelte. Az elhalt vagy öngyilkossági szándékból ugrott a vízbe, vagy pedig fürdés közben véletlenül fulladhatott bele.

— **Késelő amazonok.** *Hermann Dániel* paksi lakost a felesége, szül. *Vizli Mária* és leánya *Hermann Boris* 1906 július 2-án este 8 óra tájban, midőn az a lakásába beakart menni egy nagy konyha késsel agyonakarták szúrni, de ezt *Bergl Mihály* megakadályozta akként, hogy a felesége kezéből a kést kivette.

— **Halálos égési sebek** *Udvariban Dahmer Erzsébet* hasonnevű 8 éves leánya 1906 évi július 1-én égési sebek következtében elhalt. Míg az anyja a kutra vizért ment, addig a kislány tüzet rakott, amittől a ruhája meggyuladt és eközben szenvedte a halálos égési sebeket.

— **Pótvásár.** Dombóvár községi előjárósága kérvényt nyújtott be, hogy a f. évi február 7-iki vásár helyett f. évi július hó 24-én pótvásár megtartása engedélyeztessék,

mert a február 7-iki vásár a folytonos esőzés miatt elmaradt.

— **Lemondás adókiivetési elnökségről.** A dunaföldvári járás adókiivető bizottságának érdemes elnöke, *Bun Gusztáv* ezen tisztről lemondott. Nem hagyható érintés nélkül e helyen, hogy 25 éven keresztül viselt ezen tisztségében — daczára a dolog nehéz és sok esetben igen kényes voltának — ugy az adózók, mint a magas kincstár érdekeinek igazságos és tapintatos képviselése által a teljes elismerést kiérdemelte, tanujelét adván sok esetben e téren szerzett nagy szaktudásának és igazságos eljárásának. Az ottani adózó kereskedők méltán sajnálják a kivető bizottság elnökét.

— **Uj orvos Dombóvárott.** *Riesz József* orvostudor, a Szent-János kórház volt másodorvosa Dombóvárott megtelepedett.

— **A könyvradományoknak országos gyűjtése** a fennálló szabályok értelmében csupán közérdekű és emberbaráti czélokra engedélyezhető, magánszemélyeknek saját céljaikra kért országos könyvradománygyűjtési (koldulási) engedélyek kiadása visszautasítandó.

— **Házasságszedelgő asszonyok.** *Dékics Sándorné*, kit Szekszárdon is sokan ismernek és leánya *Mendel Lambertné*, házasságszedelgések révén elég jó módban élnek. Áldozataikat messze vidékekről fővárosi lapok kishirdetési útján szerzik s a legtöbb esetben tehetetlen velük szemben a hatóság, mert csalásaik miatt, ha a feltűtött emberek fel is jelentik őket, utóbb a sok hercahurczától menekülendők, inkább visszavonják panaszait. A két házasságszedelgő asszony a múlt hónapban *Pál Dezső* surányi és *Müller Lénárd* budapesti lakosoktól csalt ki 2000 koronát házasságszedelgéssel, az elmúlt héten pedig egy vidéki gazdag nagykereskedő jelentette fel Dékicsné, aki a leányát *Decker Marianna* név alatt 200 ezer korona hozománnyal bíró árvaleánynak adva ki, a Pécsre csábított kereskedőtől 500 koronát csalt ki rövid egyheti ismeretség után. A rendőrség a házasságszedelgők ellen megindította az eljárást.

— **Alapszabály jóváhagyás.** A bátaszéki keresztény munkás egyesület, a pálfai polgári olvasókör módosított, a paksi és paksvidéki keresztény munkás egyesület, a felsőnyéki gazdák szövetségének alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

— **Gazdasági munkás és cselédsegélypénztár.** A gazdasági munkás és cselédsegélypénztárban Tolnavármegye részéről 1906. évben 1735 munkaadó, 8362 munkása után 10034 kor. 40 fillér összeget fizet, hogy a munka közben beállott esetleges szerencsétlenség folytán a munkás gyógyszer és orvosi segélyben díjtalanul részesüljön és munkaképtelenség esetén fennti pénztártól egész életére nyugdíjnak megfelelő összeget kapjon.

— **Vásár.** Bonyhádon a legközelebbi országos vásárt július hó 9 és 10-én tartják

— **Névváltozás.** *Weisz Gyula* pusztapalánkai gazdatiszt, valamint *Boris, Ilonka* és *Mihály* kiskoru gyermekei családi nevüket *Vágó* ra, *Schwartz Márk* bonyhádi tanító *Szini* re, *Eisler Manó* szekszárdi illetőségű bessenyei állatorvos *Erdős* re, *Kohn János* szekszárdi lakos *Kovács* ra, *Schwarcz János* szedresi lakos és kiskoru *Gyula* és *János* nevű gyermekei *Feketére*, kiskoru *Fischel Ignác* paksi illetőségű veszprémi lakos *Fodor* ra, kiskoru *Krézsmán Jenő* koppányszántói illetőségű veszprémi lakos pedig *Benedek* re magyarosították.

— **Vizsga a szekszárdi bábaképző intézetben.** A szekszárdi Ferencz-kórházban a bábaképző tanfolyamot hallgatók vizsgája a múlt szerdán volt, s azon dr. *Novák Endre* ungvári közkórházi igazgató orvos elnökölt. Vizsgáló bizottsági tagok voltak: dr. *Hangel Ignác* vármegyei főorvos és dr. *Tanárky Árpád* kórházi igazgató-főorvos. A tanfolyam 20 hallgatója közül 19 letette a vizsgát, 1 pedig megbukott.

— **Miniszteri rendelet a közutiköltségvetésről.** Többször és több helyen fordult elő azaz eset, hogy a közuti költségvetést késedelemmel terjesztették fel jóváagyás végett, amiből károk és hátrányok származtak.

Ennek akarja elejét venni a kereskedelemügyi miniszter, ezért körrendeletekben felhívta a törvényhatóságokat, hogy az 1907/8. évi közuti költségvetést 1906. év október végeig föltétlenül tárgyalja le és legkésőbb november végeig terjessze föl jóváhagyás végett.

— **Kis kőburkolat Bátaszéken.** Bátaszék átkelési utszakasza is kap kiskőburkolatot. A miniszter 12 ezer koronát irányzott elő erre a célra.

— **Megölte a feleségét.** Bizderi Ferencz dunaföldvári lakost elhagyta a felesége, Tar Jusztina és haza ment Böleskére. Az elhagyott férj hiába hívta vissza az asszonyt, mert ez semmiképp sem akart visszatérni. Hiába volt Vajay István volt orsz. képviselő, plébános békéltetése is. Ez azután Bizderit annyira elkéséltette, hogy a múlt hó 23-án feleségét agyonszurta. A csendőrség a gyilkost a szekszárdi kir. törvényszék fogházába kísérte.

— **Tüz.** Erb Henrik alsónánai lakosnak udvarában levő mintegy három kocsi való szalmáját négy éves fia gondatlanságból meggyújtotta.

— **Rossz ízű gyógyszert** gyermekek nem vesznek be. Ha az orvos creosot-preparatumot rendel, a gyermekekkel mindig baj van, mert nagyon is kellemetlen ízű. Ha ellenben az orvos „Sirolin Roche“ t rendel, a gyermekek szívesen veszik, mert jó kellemes íze van. „Sirolin Roche“ a legjobb buk-fakátrány-preparatum, mely nem izgat és méregtelen. A gyógyszertárakban kapható.

— **Eltemette a föld** Schmied Mátyás kurdi lakosra földvásár közben ledült a homokos talaj és eltemette. A gyors segítség megmentette ugyan a szerencsétlenül járt ember életét, de lábán, mellén és karján igen súlyos zúzódásokat szenvedett, sőt balkezét azonnal amputálni is kellett. Beszállították a kaposvári közpórházba.

— **Grammophon.** Az új világ egyik csodája a grammophon. Hogy mi mindent talál még fel az ember! Már repül a levegőben, hangját egy kis drót elviszi hihetetlen messziségre, lefotografálja egy darab papírosra a tárgyak képét és képes már lefotografálni a hangot is. Egy csöpp elmésen szerkesztett óramű, egy kis tű, réz tölcsér és egy összekarcolt kaucsuk lepény segítségével bárki rendezhet otthon operai előadást, megszólaltathatja a legelső színészeket, énekeseket. A legdivatosabb, a legzajosabb sikert aratott kuplékon kényelmesen kacaghat s annyiszor, ahányiszor akarja. Végig élvezheti a híres ének és zenekarok játékát, Kubeliket, Vécsey Ferit, a magyar zsenit, a párisi katonazene bandát egykép hallhatja, csak éppen egy kis óraszerkezetet kell felhuzni. Hej bezzeg, ha a régi jó időkben fel lett volna már találva, mikor még a czammogó viczinálisok sem jártak s jó marasztaló sár volt a vendégfogó. Milyen kelete lett volna még nemzeti uraimék udvarházaiban. No, de most se fölösleges, mert hát mindenki nem szaladhat Kubelik, stb. után. Itt a Grammophon elhozza a szót, az éneket, a muzsikát! Grammophonok kaphatók gyári áron Árva J. könyvkereskedésében Szekszárdon. Ugyanott fényképezési czikkék és gépek is kaphatók! Miután a fényképezés a legszebb sportok közé tartozik, ajánljuk ezt is a n. érd. közönség szíves figyelmébe.

Előfizetési felhívás.

A nagyközönség nem remélt szíves támogatása kísér rövid pályafutásunk alatt. Ezt a jóindulatot, lelkes pártfogást kérjük jövőre is.

Folyó év július elsejével új előfizetést nyitunk lapunkra.

Lapunk előfizetési ára:

egész évre . . .	10 kor.	— fill.
fél évre . . .	5	„
negyed évre . . .	2	50

Néptanítóknak, ha az előfizetési pénzt egész évre előre beküldik, 5 koronáért küldjük a lapot.

A hirdetést mérsékelt áron, olcsó díjszabással közöljük.

Hátralékos előfizetőinket kérjük az előfizetési pénzek szíves beküldésére.

Hazafias üdvözléssel:

a „KÖZÉRDEK“ szerkesztősége és kiadóhivatala.

ISKOLAI ÉRTESETŐK.

A bonyhádi algimnázium.

Gyalog István igazgató 262 lapra terjedő kötetben számol be a bonyhádi algimnázium immár száz éves történetéről. Érdekes, tanulságos könyv ez, szinte meglepőnek látnak azt a sok küzdelmet, a melyet ennek a kulturmissiót teljesítő intézetnek fenntartása érdekében lelkes hazafiak, buzgó egyházi férfiak annyi éven át kifejtettek. A bonyhádi algimnáziumot a Tolna—Baranyai—Somogyi ág. ev. esperesség alapította s tartja fenn mind e mai napig. Maga az esperesség 1715-ben keletkezett s akkor 7 anya egyház tartozott kötelékébe. Szentlőrincz, Varsád, Kis-Mányok, Tormás, Gyöngy, Győr-köny és Szokoly s ezek közül csak az első és utolsó volt magyar, a többi német, ami abban leli magyarázatát, hogy a törökholtságot idejében nagy részében kipusztult Tolnavármegye és betelepítése erre az időre esik. A magyar haza földje, átalakító ereje azonban megihlette a lelkeket, egy század sem kellett hozzá s a német hivekkel ide szakadt lelkesi családok itt született sarjai, már magyar szív dobogását érzik a kebelben, s nemsokára testet ölt lelküknek hazafias vágya, hogy olyan intézetet teremtsenek itt, amelyben magyar tanítók neveltsenek. Az algimnázium ily célzattal való alapításának kérdése az 1798 április 12-iki Kistormáson tartott esperességi gyűlésen került legelőször szónyegre. Lágler György kistormási lelkész a közóhajtásnak engedve, az „ezen esperesség kebelében alapítandó iskoláról“ kész tervet nyújtott be. De ekkor volt éppen napirenden a győri ág. főgimnázium felállításának kérdése is s csak mikor ennek létesítése nem sikerült, az 1803 évi június 2-án, Szentlőrinczen tartott gyűlésen került a Lágler féle javaslat érdemlegesebb tárgyalásra. Ezt egész terjedelmében elfogadták s elhatározták, hogy a nemzeti iskolát (schola nationalis) Sárszentlőrinczen állítják fel. Nagy István superintendes 200 forintot ajánlott fel a célra, közbenjárására a telket gróf Apponyi Antal főispánunk elődje adta s általános gyűjtést rendeztek. Az iskola megnyitást az 1806 április 22-én Majoson tartott gyűlésen jelentették be. Ekkor 2575 firt volt az intézet összes vagyona s évi járulékokban 50 pozsonyi mérő gabona. Az egyetlen tanár évi fizetését 300 firt középpénzben, 20 később 25 köböl ösi gabonában s minden ebbe az esperességi kerületbe tartozó tanuló után 4 s az idegenek után 5 firtban állapították meg, ami abban az időben elég tisztességes fizetés volt. Az iskolát még abban az évben megnyitották. Az első évben a „donatisták“ osztályába 22, a syntaxistákéba pedig 5 tanuló iratkozott be s az iskola meglehetősen anyagi küzdelemmel, de elég szép virágzásnak indult. Barla után tanárok voltak: Unger Mihály, Druglányi Dávid, Erhardt Sámuel, Haay Péter, Lehr András. Az utóbbi jeles pedagognak bizonyult, nagy része volt a tanításra vonatkozó instrukció elkészítésében. A múlt század első negyedében tanítványai voltak az intézetnek Zsivora György, Geréb Rudolf és Balassa János, kik később híres férfiak lettek. A harmadik években tanítványa volt az intézetnek Petőfi (Petrovits) Sándor is, de sajnos, reá vonatkozó bővebb adatok nincsenek, nevét csak egy fegyelmi vizsgálat iratai őrizték meg, a melyek szerint tanuképp hallgatták ki. Érdekes, hogy a szentlőrinczi és gyöngyi iskolák egyesítését, már 1812-ben megkísérelték, de siker nélkül. Kurz György hítes ügyvéd pedig 1841-ben azt indítványozta, hogy alakítsák át az iskolát „tisztán iskola tanítókat képző intézetté.“ Ez azonban nem történt meg. Folyt a tanítás a régi mederben egész 1853-ig, amikor be kellett zárni az intézetet, mert fenntartásához hiányzott az akkori kormány által kívánt fokozottabb anyagi erő. A soproni helytartóság ki is törölte az intézetet a nyilvános iskolák sorából, de a protestáns áldozatkészség, a hazafias lángolás tüzeben csak acélosodott. 1857-ben ismét megnyitják 3 osztállyal. Ritter Károly lett igazgató, s tanárok Berky Gusztáv és

Komjáthy János. Később itt tanárkodott a jeles tudós Lehr Albert is. Még 13 évig teljesítette szép hivatását az iskola Szentlőrinczen, de egy lelkes áramlat még szebb hivatásra átplantálta Bonyhádra. 1870-ben nyitották meg itt az intézetet 102 tanulóval a Chewra Kadischától vásárolt házban. Az itt folytatott áldásos működést lehetetlen egy rövid czikk keretében részletezni. Egyes kimagaslóbb dolgokat kapunk ki tehát. 1873-ban szervezték a gimnáziumi felügyelői állást s erre dr. Sass Istvánt, majd halála után dr. Láng Frigyeszt választották meg. 1877 év nyarán az iskolai épületet megfelelően restaurálták, de már ezt megelőzőleg hatalmas vívmányaként az intézetnek, rendezték az alumneum ügyét. Marhauzer Imre volt igazgatónak s ott most is tanárnak halhatatlan érdeme ez, ki Lágler Sándor kölesdi lelkész, lapunk kiváló munkatársával a hetvenes évek elején került Bonyhádra. Faluról-falura járt ez a lelkes férfiú, hogy gyűjtöjön s a tanintézet részére mindent maga vásárolt meg, így vetette meg alapját az 50 ezer koronás tápintézeti tőkének. Nagy lendületet adott az intézetnek a vármegye 1895 évi 100 ezer koronás milleniumi alapítványa, az újabb kormánysegély, de az utóbbi lelkes gyűjtés fényes eredménye is. Gyalog István, a mostani igazgató, mint Beke Andor az intézet újabbkori történetének megírója mondja: „egész életének munkáját arra fordította, hogy az intézetet folyton emelje, hírnevét növelje.“ Vele együtt munkáltak az intézet felvirágzásán: Horváth Sándor főesperes, Szeniczey Géza felügyelő. Hogy azonban az intézet már a jövő évben főgimnáziummá válhatik, ebben nagy része van Bonyhád és a környék lelkes közönségének, mely, a dr. Schwetz Antal fáradhatlan elnöksége alatt működő gyűjtő bizottságnak örömmel nyitotta meg erszényét. Bonyhád 4000, a „Bonyhádi Takarékpénztár“ évi 1000 korona évi járulékot adnak e célra s ezen kívül 74533 koronát tesz ki a gyűjtés eredménye. Ezer koronánál nagyobb összegeket adtak ebből: A Bonyhádi Segélyegylet (20 ezer), Ihász Lajos (1000), Nádassy Kálmán (2000), Szeniczey Géza (2400), Perczel Dezső (2000), gróf Apponyi Sándor (1000), Marhauzer Imre (4000), dr. Schwetz Antal (2000), dr. Pót Radó, dr. Müller János, Bruckman János, Raubitschek Izor, Péter Dániel 1000—1000 koronát. Igen szép jele a fenkölt gondolkozásnak, hogy az adakozók névsorában ott találjuk a nevét 200 koronával dr. Jozgits János Bonyhád róm. kath. kiváló plébánosának is. Ily nemes eszlekedetet művelt Bencze István volt bonyhádi lelkész, dunaföldvári apát is, ki a tanintézetnek volt támogatója s arra híveit is buzdította. Az intézetnek egyébként volt a múlt évben 179 nyilvános és 1 magántanulója. Az év végén vizsgázott 174, ezek közül ismétlő volt 10. A tanulók közül ág. ev. volt 73, r. kath. 50, izr. 23, ref. 12, görögkeleti 7. Magyar anyanyelvű 94, német anyanyelvű 73, szerb 7. Csak magyarul tud 49, magyarul tud mind a 174. A szülők között legtöbb az értelmiségi osztályhoz tartozó (37), a kisbirtokos (33) és kisiparos (34). A tanulók közül bonyhádi 41, tolnamegyei 58, más megyebeli 75. Isten áldása legyen a derék intézetnek, annak szellemi vezetőin s mindazokon, a kik a magyar kultúra oltárára helyezett áldozataikkal, vármegyénk tanítási ügyét ismét előbbre vitték egy hatalmas lépéssel.

A paksi m. kir. állami polgári fiiskola 1905—6. évi értesítője.

A paksi m. kir. állami polgári fiiskola 12-ik értesítőjét az intézet jeles igazgatója: Paráté György nagy gonddal szerkesztette. Földes Miklós tanár nagyon szép tanulmányt írt Jámbor Pálról, Paks szülöttjéről, ki Paksot a Dunapart legmosolygóbb városának nevezi. Ez a tartalmas tanulmány, mintegy következménye annak a szép mozgalomnak, a mely a paksi polgári iskola érdemes tantesületétől indult ki, hogy t. i. az elhunyt

jeles író ottani szülőháza díszes emléktáblával jelöltessék meg. A szép eszme hisszük, hogy megvalósul, mert amint látjuk, lelkes emberek állottak a hazafias ügy élére. Azután következik az igazgatói jelentés. Beiratkozott az I. osztályba 41, a II-ba 39, a III-ba 23, a IV-be 15. A tanári testületben változás volt; az elhunyt *Hönigsberg* Márk helyébe *Földes* Miklóst nevezte ki a miniszter. A tantestület 7 rendes, 5 rendkívüli és 2 módszeres értekezletet tartott. Az iskolát meglátogatta *Lád* Károly szakfelügyelő és *Tihanyi* Domokos kir. tanácsos, kik teljes megalégedésüknek adtak kifejezést. Iskolai ünnepeket több ízben tartottak, melyek mindig kitűnően sikerültek. Rendkívüli tantárgyként tanították a latint, közegészségtant és a meteorológiát. Harmincz tanuló részesült tandíjmentességben. Az ifjusági könyvtárból 38 tanuló kapott ingyenes használatra tankönyveket. A tanári könyvtár és felszerelés gazdag. Szaklap és folyóirat 10 jár az intézetnek. Segély alap is van. Az I. osztályban 42 tanuló közül javítóra utasítottak 4, elbukott több tantárgyból 7. A II-ban 39 tanuló közül javítót tehet 2, ismételhet 6. A III-ban 23 tanuló közül javítót tehet 4, ismételhet 3. Magántanuló 29 volt. A nyilvános tanulók közül megbukott 32, a mi bizony sok és ugylátszik a számtan nem tetszik a tanulóknak.

CSARNOK.

A világlátó torony.

Tekintetes Szerkesztő Úr!

Van nekem egy hórihorgas csacsi fiam, ki legényszámba is elkelne, ha nem bujná még mindig a könyvet. Pedig itt az ideje, hogy valami kenyérkereset után nézzen; szó nem fog rajta, csak nyomtatásban lehet vele beszélni. Azért kérem tek. szerkesztő urat, szoritson egy kis helyet b. lapjában soraimnak, hátha észre térítjük a fut és örök hátlára kötelezi le az Ön — Spectátorját.

*

Add ide hát a kezdet te gyerek, hadd vezetlek el ki, messze a határba, a világlátó toronyhoz. Látod én már sötétben is oda találok, mert induljak el a szélrózsa bármely irányába, utam végre ide vezet. Kietlen hely ez; az üldözött vad csak egy percig tart itt pihenőt, aztán fut tovább. Jobban fél e néma csendtől, mint üldözötől. Fura alkotmány ez a torony, egy darab kőből van faragva, nincs rajta se ajtó se ablak, harang nem kong benne, csak varju károg tompa ormán: kár! kár!

Olyan ez, mint más mértföldmutató, csak a nép nevezte világlátó toronynak. Mondják, régen e helyen torony állott, honnan a félvilágot lehetett belátni.

Itt vagyunk tehát, ülünk le szépen. A szem messze, nagyon messze elláthat, le a délibábos alföldre, vagy fel a csillagos égre. Kár azonban merengni a csillagok keltén és nyugtán, szárnyra kelni a képzelet árnyalakjainak. Sorsodon mit változtat, ha feltalárod a csillagot, hol szebb és dicsőbb élni?

Egy porszem se távozhat innen, neked is itt kell veszned.

Szabadságról álmodoztam én is; az tehát a szabadság, a mikor a gyermekek éheznek, fáznak?

Hol is kezdjem? Szolgák szolgája voltam; közös urunk volt a legnagyobb hatalom — a pénz.

Uralkodott már e földön ész, erő, hóbort, fufang, de a pénz leigázta mind.

Egy óriási épületet zsufolásig töltöttünk meg. A fényes termekben az igazgatók, a titkárok rendezték, osztályozták a beérkezett ügydarabokat, meghallgatták a napi jelentéseket. Egy fejbőlintással, tollvonással, egy szóval kijelölték az irányt merre és hogyan kell vetni a hálót, melyből, kit anya szült, nem menekülhet senki.

Mi piszkos odukban lázas sietséggel körmöltük a betűket, a számokat. A dohos, füsttelt levegő, a számok tömkelege, a vasfe gyelem, az egyetlen cél előre jutni, megöl-

benünk minden érzést, minden önállóságot. Így nevelődnek a pénz szentjei.

Szent, kinek nevét az anyák, könyörögve gyermekeik jólétéért, imájukba foglalják: Uram! add, hogy fiam egy csont, egy rongy, egy ócskavas, egy vasut király legyen; övé legyen a föld, tied a menny!

Szent, kinek élte végtelen láncolata az álnokságnak, a gázságnak, ki könyörületet irgalmat nem ismer. Csak a krajczárból legyen forint.

A csengő kétszer szólalt meg. Ez volt az én hivatalos nevem.

Rosszat sejtve siettem az igazgató elé. Csalódtam — előléptetett. Megtett a gyehenna sáfárjává. Egy zsák pénzt akasztottak a nyakamba és elküldtek keresni, kutatni, mi van eladó.

Mi minden kerül a vásárra? A szép asszony hízogó szava, a tudós tudománya, a bíró részlehetatlansága, a szolga fecsegése a — sajtó. És én megvettem mindazt, a mi egy lépéssel előre segítette kocscinkat.

Mióta két ember kezét fogott, hogy egy harmadikat kifoszszon, ez a legháladatosabb mesterség.

Mosolylyal fogadtak, mosolylyal váltak el tőlem. Ami ennek a jegye alatt köttetik, az erősebb a vérrel írott szerződésnél. A saját érdekében még senki sem lett hűtlen.

Időközönként megjelentem az igazgató előtt, megvetően végig mért szemével — távozhattam. Rendben talált mindent. A kilőtt nyíl nem változtathat irányt.

Boldog idők, hová tűntetek? Nap-nap után a husos fazék mellé ülhettem, feleség, gyermek, mindenki kedvemet kereste, álmaim nem rémitgette az a harmadik, ki bőrrel fizette meg a lakomat.

De az idő meglazítja az ész kötelekeit. A lelkiismert felütötte vészjósló fejét. Evvel fejeződött be pályafutásom. Félredobtak.

Gondoskodtak rólam, legyen mit enni, de az a hely, hová pajzán kedvvel, reményekkel telve léptem be és melyet testben, lélekben megtörve hagytam el, örökre bezáródott előttem.

A poklot vesztettem el, de én azt sirtattam.

Szabadság! De sokan rejtőznek palástod alá. Az életunt, ki golyót röpit agyába, az urfi, ki eldorbezőlja az ősi birtokot, a lázadó, a részeg. Kik vért szomjaznak sértett önértékből, bosszúból, gyűlöletből, mind a te hőseid.

Egy percig én is szabad voltam. Pénzzé tettem mindent és vettem egy darabocskát földet. Itt fogok élni, mint kis király a birodalmában.

Madárcsevegés, virágillat, csergedező patkó mámorral töltötte meg szívem. Örömem nem sokáig tartott. Az éltető napsugárral a csillogó harmatcseppel harcra kelt az éjjeli fagy, a sorvasztó szárazság. Tönkre ment a termény és lett belőlem egy földhöz ragadt szegény ember.

A gyomor, az állam, az egyház, a község nem ismeri el a szegénységet, mindegyik követeli a maga részét. Meg is kapja, ha másképp nem — erőszakkal. Így lettem földönfutó, így kerültem e pusztára helyre — a világlátó toronyhoz — és cseng fülemben mindig: kár! kár!

Kár gyermekem kiemelkedni a tömegből, az ár ellen küzdeni. A könyveknek az élethez semmi köze. Az embert se tehetése, se tudománya után nem itélik vagy fizetik.

Tanulj olvasni az emberek szívében és látni fogod, mily szentségtelen játékot üznek legnemesebb érzelmeinkkel.

Róka koma a gazda a mesében és a valóban, szereti a zsiros falatokat. Az éjt nappallá teszed, hogy megszerezted azt neki.

Te beéred a hiu remények és ábrándokkal, miket eléd dob. Mire feleszmeled, szemid homályosak, karod elgyengült és róka vagy ember leveti az álcát, hogy utolsó csepp véred jéggé meredjen.

Ki mondhatja meg, hogy anyád, ki álmaid felett örködik, atyád, ki megosztja veled falatját az élők között lesznek-e még, ki lesz vigasztalód, ki lesz gondozód?

A gyermekeveket az aggkorral rövid ut köti össze. Azért csekély haszon mellett

cserélj gazdát, lovat, elvet, barátot, mások is úgy tesznek, ha éhen nem akarnak elveszni.

Harácsolj össze annyit, hogy függetlenül élhess. Akkor eredj keresni „a szegény de becsületes embert”, „a nemes lelkű jóttevőt”, „az önzetlen barátot”, ha találsz közülük egyet, szakíts a multtal, öltés fehér köntöst és hirdesd az emberiségnek: itt a megváltás ideje. Azonban ha csak kúfárokra akadsz, mint tenmagad, rakjad tovább is élére a garast, hadd nőjön ez a bálvány oly magasra, míg saját sulya alatt összeroskad.

Sokan leszünk már akkor, a föld nem képes gyermekeinek éhét lecsillapítani; a mérhetetlen kincsek, melyekhez annyi ember vér tapad, értéktelenné lesznek, mint a kő — törmelék. — Ki az úr, ki a szolga, ha a gyomor korog?

Messze van még ez az idő, mi még egyet-mást megengedhetünk magunknak, még azt is, hogy a szegényt asztalunkhoz ültessük, de azt, hogy a fufangnak felülj, azt nem türöm. De addig még sokszor, nagyon sokszor ki kell te neked jónnöd ehhez a világlátó toronyhoz. Addig is megsughatod a mamádnak, hogy vétkezik ellenem. Már a szentírás tiltakozik a hamis mérték ellen, legyen az itcze vagy liter. Adja ki nekem a rendes porciót és legyen ismét az „aranyos mama.”

Spektátor

EGYLETEK, TÁRSULATOK

Választmányi ülés. A szekszárdi kaszinó f. évi június hó 30 án *Bajó* Pál elnöklésével választmányi ülést tartott. Új rendes kaszinói tagokul felvették: *Szilágyi* László ármentesítő s. mérnök és *Sigora* Lajos törvényhatósági állatorvos. Elhatározta továbbá a választmány, hogy a kaszinói kertnek hátsó részét multságok alkalmával két petroleum lámpával megvilágíttatja; *Schulcz* Gusztávnak megengedték, hogy a *Kohn* Mór üzlete és az általa még bérbe vett s jelenleg üresen állott üzlethelyiség között levő válaszfalat a saját költségén lebontathatja. A magy. aszfalt részvénytársaság követelése iránti kérelmét az ügynek behatódott tanulmányozása miatt egyelőre függőben tartották. A Fusz Ferencznek átengedett fészter építése közben némi kis ellentétek álltak elő a kaszinó s a régi házi ur gazdatisztje között. Ezt simán intézték el. *Fekete* Hugó abbeli kérelmét, hogy az üzlete elébe kirakat szekrényt csináltasson, egyelőre — az ügy tanulmányozása végett — függőben hagyták. Elfogadta a választmány *Simontsits* Elemér választmányi tagnak abbeli indítványát is, hogy az új soute-rén helyiség rendes villanyvilágítást nyerjen.

Közgyűlés. A dunaföldvári Athletikai Klub július hó 1-én tartotta *Rátkay* László titkár elnöklésével tisztújító közgyűlését. Elnökké *Péter* Károlyt, titkárrá *Rátkay* Endrét, pénztárossá *Horváth* Józsefet, gazdává *Pápe* Lászlót, jegyzővé *Wesellák* Józsefet választották meg. A közgyűlés *Péter* Károly indítványára elhunyt pénztárosa emlékére „Mezei László emlékdíj” néven versenydíjat alapított, mely évente kerül kiosztásra.

A simontornyai földmívelő munkásképző egyesület alapszabályait a belügyminiszterium nem láttaozta, mert az egyesület alakításának körülményeiből kitűnt, hogy a megalakítás célja nem az alapszabályokban megállapított célok megfelelő szolgálata, hanem más, be nem vallott célokra való törekvés.

TANÜGYI HIREK.

Polgári iskolai tanárok közgyűlése. Az Országos Polgári Iskolai Egyesület évi közgyűlését Kaposvárott tartotta meg. 3-án délelőtt a közgyűlést *Lád* Károly nagy érdeklődéssel nyitotta meg. Kérte a tanárokat, hogy a polgári iskolának, mint igazi nemzeti iskolának hivatását népszerűsítsék szülői ér-

tekezeteken és más társadalmi uton, hogy valaha felvirágozzék a magyar polgári iskola. Az eljenzéssel fogadott elnöki megnyitó után Lád Károly üdvözölte *Kapotsffy* Jenő főispánt, mint a kultuszminiszter megjelent képviselőjét, továbbá *Németh* István polgármestert és *Gulyás* Ferencz tanfelügyelőt. *Kapotsffy* Jenő főispán az üdvözlésre válaszolva örömet fejezte ki azon, hogy olyan minisztert képviselhet, ki a nemzeti kultúra leg-hivatottabb gondzója. Üdvözli társaságot, a melynek lelkében ég a vágy, hogy az ország szabad, független és hatalmas legyen. *Gulyás* Ferencz tanfelügyelő a közgyűlést rendező bizottság nevében köszönti a közgyűlést és *Krammer* János szekszárdi igazgató a duna-drávaközi polgári iskolai tanári kör nevében üdvözli az ország minden részéből egybegyűlt tanárságot. A közgyűlés kimondotta, hogy *Apponyi* Albert kultuszminisztert távirattal üdvözli. Ugyancsak táviratban üdvözölte a közgyűlés *Morlin* Emil dr. miniszteri tanácsost is. Az előadások következtek ezután. *Krammer* János, Somogy-, Tolna és Baranyavármegyék multjából, jelenlegi kulturális előhaladásokról tartott adatokban gazdag, érdekes fölolvasást. Ezután *Ispánovits* Sándor értekezett a finn nép-egyeteméről, melynek rendszerét a mi viszonyainkhoz szeretné alkalmazni. Majd *Miklós* Gergely ismertette a Csaszny-féle új csilagászati eszközt. A közgyűlés az összes előadónak köszönetet mondott. Délután az egyesület megtekintette az odaváló cukorgyárat, a gimnáziumot, a polgári leányiskolát, a jéggyárat és a villamos-telepet. Majd *Vangel* Jenő dr. tartott előadást a skioptikon fontosságáról a szemláltató oktatás körül. Este hangveseny volt, melyben *Móra* István szerepelt mint fölolvasó, közreműködtek még *Perczel* Sára, *Szigeti* Jolán és *Kuttner* József operaházi tag énekekkel, *Filipovics* Józsefné és *Gyulay* István zongora játékkal, valamint a helybeli zeneegyesület és daloskör is.

Tanítók gyűlése. A tolnai ev. reform. egyházmegyei néptanító egyesület f. évi július 24-én Szekszárdon a polg. fiu iskola tantermében tartja évi rendes közgyűlését. Tárgysorozat: 1. A gyűlés megalakulása és megnyitása; 2. Két jegyzői állás betöltése; 3. Emlékbeszéd néhai Buzás István tanító felett. Tantó Imrétől; 4. Pénztárvizsgáló bizottság jelentése; 5. Értekezés a díjlevelek átalakításának kérdéséről; 6. Jelentés a könyvtár állapotáról; 7. A számszámjegyek helyi értéke, s a tizedestörtek felfogatása. Előadja Erdős Gyula; 8. Netáni indítványok tárgyalása. — Alsónyék, 1906. július 1. *Bocskár* Ferencz egyleti elnök.

A magyar zászló napja. *Apponyi* Albert gróf közoktatásügyi miniszter elrendelte, hogy az iskolákban a madaraknak és fáknak egy-egy napot szenteljenek a növendékek. Az esztergomi tanító-egyesület most a magyar zászlónak is egy napot szentel az iskolában *Miklós* József tanító kezdeményezésére s valószínűleg ez a hazfiás indítvány az egész országban követésre talál.

Pályázatok. A *nagyszékelyi* ev. ref. II-od kántortanítói állomásra július 15-ig pályázatot hirdettek.

A *gyönki* ev. ref. kántortanítói állomásra július 8-ig lehet pályázni.

Az *alsónyéki* ev. ref. II-od tanítói állomásra július 10-ig lehet folyamodni.

A *váraljai* ref. tanítói állomásra július 22-ig pályázat van hirdetve.

Új tanterv. Az állami és községi iskolák tanítói tartoznak az új tanterv alapján a részletes tanmenetet az új utasítás elveinek és módszerének szigorú figyelembe vételével azonnal elkészíteni és azt az órarenddel együtt a kir. tanfelügyelőhöz jóváhagyás végett be-terjeszteni.

Tanítók segélyezése. A dombóvári állami iskola tantestülete az iskola növendékei között egy *szegény társaikat segítő alapot létesített* olyanformán, hogy a szülők minden megterhelésénélkül, a tanulók felesleges filléreiket összegyűjtögették és az összegyűlt pénzt hetenként a postatakarékba rakták be. Febr. 16-ika óta 44 koronára növekedett ezideig az alap, amelyből a *jövő tanévben léli ru-*

hátat és a hiányzó és máshonnan be nem szerezhető taneszközöket veszik meg. Követésre méltó ezen cselekedet. Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy a kiválóan vezetett intézet, melynek igazgatója *Gyenis* Antal a f. é. 27-én megtartott évzáró ünnepélyen a kifogástalan magaviseletű és kitűnő előmeneteli tanulók között 27 dicséret oklevelet osztott ki.

Méhészeti 2 éves munkás tanfolyamra hirdet pályázatot a földmivélségi miniszter. Július 31-ig lehet folyamodni. Felvétetnek 16—35 év közötti egyének.

Új menházvezetőnő. A szálkai községi nyári menedékházvezetőnői állásra *Stantsits* Szmilka okl. ovónőt választották meg. A kiadást, 90 koronát, az állam engedélyezte.

Új tanterv. Az új tanterv alapján készült részletes tanmenetet kinyomatva ajánljuk minden tanítónak mielőbbi beszerzésre. Ára 2 K 50 fill. Kapható *Rigó* Árpád papirkereskedőnél Kolozsvárott.

MULATSÁGOK.

A nyomdászok mulatsága.

Szekszárdi derék nyomdászaink f. hó 1-én mulatságot rendeztek a Mutschenbacher-féle nyári mulatóban. Az idő bár nem kedvezett, hol kiderült, hol beborult, közbe esett is, de azért a mulatság úgy anyagilag, mint erkölcsileg fényesen sikerült. Nem is csoda ez, mert a derék és fáradhatlan rendezőség minden lehetőt elkövetett a siker érdekében.

A mulatság 5 órakor kezdődött világpostával. Szép leányok rengeteg levelezőlapot adtak el, míster Anton *Piskur* gyorsrajzoló pedig gyorsabb volt a rajzolásban, mint az amerikai — Pacific. A gyorspolka itemeire valami 10 percz alatt tulipán, anyós, vén leány, zsoké, egy pár rendező, Sanyaró Vendel került ki krétája hegyéről. Volt ezután tombola, amerikai árverés, ének, szavalat, konfetti csata; kár, hogy az eső miatt a szűk fedett helyen táncolni alig lehetett.

Az est fényét nagyban emelte, hogy *Apponyi* Géza gróf főispán is megjelent a mulatságon *Rill* József várnagy kíséretében. A derék rendezőséget nem hozta zavarba e kétségtelen kitüntetés; glédába állt s *Raduly* Sándor olyan pompás kis üdvözlő beszédet kanyarított, hogy gondolat, forma tekintetében becsületére válnék bárkinek. Teljes szívünköl üdvözlőjük — ugymond — Méltóságodat, mert végtelen örülünk, hogy akad Tolnavármegyében ilyen magas állású, nemes gondolkodású férfiú, ki a munkát és munkást becsüli. Kétszeresen jól esik ez, mert különösen nekünk, a szellemi munka megrögzítőinek, fájdalmas a társadalom feltűnő mellőzése, kik verejtékkel fáradozunk azon, hogy a gondolatnak szárnyat adva, szellemi táplálékkal szolgáljunk a nagyközönségnek.

A mai napot Méltóságod a munkásbeesülés hajnalhasadásává, ünnepévé avatta. Fogadját Méltóságod hálánkkal telt ragaszkodásunkat.

Egy szívvel és lélekkel kiáltunk mindannyian: Éljen Tolnavármegye főispánja: gróf *Apponyi* Géza!

A nagy eljenzés elhangzása után *Apponyi* Géza gróf örömeinek adott kifejezést a nem remélt szíves fogadtatás felett, mert meggyőződött ugymond, hogy derék nyomdászaink igazán érdemesek a közönség támogatására.

A főispán ezután többeket megszólított s körülbelül másfél óráig maradt ott, kedélyesen elbeszélgetve és érdeklődéssel szemlélve a tánczó fiataliságot.

A mulatság 158 korona 64 fillér tiszta hasznót hozott a nemes célra, a nyomdász könyvtár gyarapítására.

Jegyeiket megváltották: gróf *Apponyi* Géza 20 kor., Szabó Károly, ifj. Leopold Lajos, Goldzieher papirkereskedőczég (Budapest), Almássy Lajos 5—5 kor., dr. Leopold Kornorné 4 kor., Bodnár István, Borzsák Endre, Molnár Mór, Kaszás Sándor 3—3 kor., Rácz Pál, Horváth Ignác, dr. Rubinstein Mátyás, Hoffmann Sándor, Franek János, Schneider János 2—2 kor., Janosits Károly 1 kor.

60 fill., Rill József, Mutschenbacher Ödön és Mehrwerth Andor 1—1 koronával.

Felülfizettek: ifj. Schwerteczky István 4 kor. 20 fill., Sántha Antal 2 kor., Dömötör Sándorné, Schiszler Károly és Démann János 1—1 kor., Mutschenbacher Jenő 60 fill., Polgár Ignác papirkereskedő, Groszbauer Béla, Polgár Ignác festő, Laczó Sándor, Popper Simon, Sztelek Ferencz, ifj. Müller Bernát, Dusenszky Simon, ifj. Darázs János 40—40 fill., Borovics László, N. N. 20—20 fill.

A rendezőség ez uton is hálás köszönetét nyilvánítja a felülfizetőknek, valamint mindazoknak, kik szívesek voltak tombolatárgyakat ajándékozni.

Köszönetet mond a rendezőség továbbá *Molnár* Mór urnak a díjmentes nyomtatványok és a konfetti, levelezőlapok kedvezményes árban való számításáért, ugyszintén a Báter-czég főnökeinek a díjmentes nyomtatványokért.

Erdei mulatság. A hógyszíi ifjuság 1906. évi július hó 8-án, vasárnap *Apponyi* Géza gróf »Nyulas« nevű erdejében a hógyszíi önk. tüzoltóegylet pénztára javára zártkörű erdei táncvigalmat rendez. Belépő díj: személyjegy 2 kor., családjegy 5 kor. Felülfizetéseket a jótékony célra való tekintetből köszönettel fogadnak. Kezdeté délután 5 órakor. A mulatságot kedvezőten idő esetén a polgári kaszinó termeiben tartják meg.

GAZDASÁG.

Elemi károk a vetésekben. Majdnem minden nap érkezik a pénzügyigazgatóság-hoz jelentés, valamely formában fellépő elemi kárról. Bizony ez szomorú dolog az adózókra nézve, habár elengedik adójuk bizonyos részét. A gyakran ismétlődő jégverés mellett a rovar és a rozsda is igen jelentékeny kárt tett, különösen az őszi vetésekben. Aztán több helyen mindhárom csapás pusztított. Azok a helyek, ahol a legnagyobb a kár, a következők: Maza, Bedeg, Majsamiklósvár, Paks, Belecska, Dunaföldvár, Kiszékely, Lápafő, Várong, Harec, Nagyszokoly, Regöly, Ujdombovár, Felsőreg. — Már intézkedett is a pénzügyigazgatóság s a kár megvizsgálására a kincstár képviseletében kiküldte *Diffinger* János kataszteri biztost, *Keszthely* Károly kataszteri irattárost, *Tekus* Vilmos p. ü. titkárt és *Krautsack* József szám-tanácsost.

HIRDETÉSEK.

551 szám

1906.

Árverési hirdetmény.

Atulirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti ker. és váltó kir. tszék 1906. évi 48323 számú végzése következtében dr. Gyarmati Viktor ügyvéd, mint esődtömeggondnok javára, ifj. Glancz Miksa ellen 745 kor. 65 fill. s jár. erejéig 1906. évi június hó 13-án foganatosított kielégítés végrehajtás utján lefoglalt és 2000 kor. — fill.-re becsült 50 vég férfi ruha kelmékből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szekszárdi kir. jbiróság VII. 176/2 1906 számú végzése folytán 745 kor. 64 fill. tőkekövetelés, ennek 1906 évi május hó 15-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 66 kor. 90 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Szekszárdon alperes üzletében leendő eszközzésére 1906. évi július hó 13-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérők becsáron alul is elfognak adadni.

Kelt Szekszárd, 1906. évi június hó 30-án.

Mányoky,
kir. bir. végrehajtó

Fischl Lajos butor- és épület-asz-
talos, a „Pirnitzer József és Fiai“
kereskedők házában tart dus raktárt
a legújabb és legmodernebb buto-
rokból, szalon-, ebédlő- és iroda-
berendezésekből, részletfizetésekre is.
Azonkívül nagy raktárt tart vas-
butorokból. Asztalos-munkák a leg-
gyorsabban, jutányos áron készülnek.

Egy jó házból való fiu

tanulónak

azonnal felvétetik

Báter János

könyv- és papirkereskedésében.

Hirdetmény.

Szekszárd és vidéke tisztelt közönségé-
nek tudomására hozom, hogy telepemen bár-
mily nagyobb mennyiségű **száraz**

kemény tűzifa

felvágott állapotban tíz kilótól kezdve kilója
3 fillér, 1 métermázsánkénti súlyban **3 koro-
náért**; ugyszintén slavoniai puhafa, bükk
és szilfahasáb és bükkdorong első és másod-
rendű **száraz tűzifa** jutányos áron kapható.

Továbbá nyár folyamán a csépléshez
szükséges

szén

kiváló jó minőségben, jutányos áron kapható.

Tisztelettel

Mutsenbacher Ödön

tűzifa és szénkereskedő

a szekszárdi vasuti indóházzal szemben,
saját házában. 6—6

Női kalap-divatterem.

Szekszárd és vidéke tisztelt hölgy-
közönségének szives figyelmébe aján-
lom a dus raktáromon levő legújabb
párisi divatu **tavaszi és nyári**

női kalap-ujdonságaimat

a lelegegánsabb kivitelben, ugyszintén
gyermek kalapok, gyászkalapok,
menyasszonyi fátyolok és koszoruk
nagy választéka.

Olesó árak! Pontos kiszolgálás!

Vidéki megrendelések postafordultá-
val eszközöltnék.

A n. é. hölgyközönség szives párt-
fogását kérve, kiváló tisztelettel

Frának Jánosné
Szekszárd,
Széchenyi-utca.

5205 szám.
tkv. 1906.

Árverési hirdetményi kivonat.

A magyar általános hitelbank Klein Áron
németegresi lakos elleni végrehajtási ügyében
2244/tkv. 906 szám alatt elrendelt Koppányszántó
község-házánál 1906 évi június hó 5 napján meg-
tartott árverés Veiner Lipót koppányszántói lakos
szabályszerűen felszerelt és törvényes időben a
koppányszántói 253 számú betétben A. + 218 hrsz.
164 ö. i. számú házra és udvarra nézve benyuj-
tott utóajánlata folytán, az utóajánlat elfogadása
mellett az említett ingatlanokra nézve hatálytalan-
nak nyilvánították és az újabb árverés azon in-
gatlanokra elrendeltetik, közhírré tétetik, hogy a
főnti ingatlan Veiner Lipót koppányszántói lakos
az utóajánlattevő által kötelezett 1950 kor. kikiál-
tási árban **1906. évi augusztus 3. napjá-
nak d. e. 10 órakor** Koppányszántó község-

házánál megtartandó árverésen eladatni fog. Az
említett ingatlan a kikiáltási áron alul eladatni
nem fog.

Figyelmeztetnek a venni szándékozók, hogy
az árverés megkezdése előtt a fenti kikiáltási ár
10%-át bántpénz fejében letenni s a vételárt 3
egyenlő részletben 5% kamattal együtt a ta-
mási-i kir. adóhivatalnál, mint letéti pénztárnál
lefizetni kötelesek, végre, hogy az árverési feltéte-
lek a hivatalos órák alatt alulirt telekkönyvi ható-
ságnál, ugy Koppányszántó község házánál megte-
kinthető.

Az utóajánlattevő különösen figyelmeztetik,
hogy ajánlata feltétlenül kötelező akkor is, ha az
árverésre meg nem jelennek és nagyobb ígéret
nem tétetnek, vagy a megtartandó árverés meg-
semmitítésével újabb árverés rendeltetnek el.

Kelt Tamásiban, a kir. jbiróságnál, mint tkvi
hatóságnál 1906 évi június 23-án.

Várady,
kir. járásbiró.

Több éven át kipróbált, teljesen megbízható s a fájdalmak
megszüntetésére kitűnőnek bizonyult készítmény a

KORONA SZESZ

mely biztosan és gyökeresen gyógyít **köszvényt, csúzt, rheumát**
és egyéb meghűlésből eredő különféle fájdalmakat. — Kitűnő
gyógyhatását több ezer elismerő levél bizonyítja.

Egy üveg ára 1 korona.

A londoni, párisi és berlini nemzetközi kiállításon díszoklevéllel, arany éremmel és
aranykeresztel kitüntetve.

Készíti: **Remetey Dezső** gyógyszerész, Turkevén.

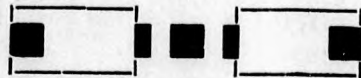
Tolnamegyei főelárusító:

Kiss Pál fűszerkereskedő Pakson,

a ki 5 üveg egyszeri rendelésénél bérmentve szállítja a megye területén bár-
mely városba vagy községbe. — **Gyógyszerész és kereskedő urak mint ismét-
eladók árengedményben részesülnek.**

39—52

Az Aranka crème eredete.

Egy tégely Aranka-crème
ára 1 kor.

Egy darab Aranka-szappan
ára 70 fill.

Kapható:

HEGEDŰS BELA

»Magyar Koronához«
címzett gyógyszer-tárában
Kalocsán.

A legnagyobbat vétkezik az, aki az Isten ado-
mányát, a szépséget nem becsüli meg. — Igen ferde
felfogás, ha valaki bőrápolási szempontból valamely
arc-crémet és szappant használ, hogy az már kendőzés
volna. Mert az tény, különösen a nőknél, hogy akár a
konyha gőzétől, akár az éles levegőtől, vagy szak-
szerületlen mosódástól a bőr az arcon vagy a kézen
romlik. Vagy érdes lesz, vagy hámlik, vagy pürsen-
ses, vagy a zsiroságtól fényes, szóval elveszti eredeti
üdeségét, bársonyos simaságát, csuf, öreges kinézet
kölesönöz.

Igen sokan több-kevesebb eredménnyel igyekez-
tek a bajon segíteni. Én, ki szintén több éve foglalko-
zom a cosmeticával, áttanulmányoztam minden eddig
forgalomba jött szépitő szert és mindegyikből, amit
jónak találtam, kiszedtem és sikerült ezekből egy egé-
szen új crème-massát összeállítanom, amely jóságban és
biztos hatásában, valamint ártalmatlanságban felülmulja
az összeset.

Ez az Aranka-crème.

Bőr által teljesen felszívódik, az arcbőrt gyen-
gédde, fehérré, bársonysimaságúvá, tisztává, üdévé és
frissé teszi. Védi a bőrt napsütés, napégés, szélfuvás,
por, hideg, meleg stb. ellen. Nélkülözhetetlen minden-
kinek, ki arcbőrtét kicsit is ápolni akarja. Mivel telje-
sen felszívódik, nem teszi a bőrt zsiros tapintatúvá,
fénylővé, s ezért nappal vagy bármiféle világításnál
arcpor helyett használható.

Aranka-szappannal együtt használva bizton eltávo-
litja a szeplőt, májfoltot, pattanást, pürsenést és mit-
esszereket.

